

NEWS FROM HEGYVIDÉK – PAGE 2

Jó ember, nagyszerű építész: díszpolgár lett Skardelli György

A szakma és a közönség elismerését egyaránt kiérdemlő különleges épületek, köztük a „kavicsnak” becézett Budapest Sportaréna, a Puskás Aréna és az MVM Dome terveit is jegyző Skardelli György kapta meg a Hegyvidék díszpolgára kitüntető címet. Az elismeréssel járó oklevelet Pokorni Zoltán polgármester adta át a MOM Kulturális Központban rendezett avatóünnepségen.

„Nagyszerű építész, egyedülálló épületek, ihletett házak tervezője. De az építészetnél is sokkal fontosabb, hogy jó ember” – fogalmazott Vadász Bence építész a szeptemberi hegyvidéki díszpolgárára-

tó ünnepségen elhangzó beszédében. A méltatott, Skardelli György szerinte olyan ember, aki magában hordozza és vállalja régi, szeretett tanárai, mesterei intelmeit, soha meg nem tagadva őket. Alkotóként

egyszerre hagyománytisztelő és hagyományteremtő, művei pedig szívhez szólók, mert természetesk és értünk vannak. Személyiségét egy csonthéjas természetű hasonlította, amely „kívül kemény, szikár,

csöndes, szerény, belül, a burok alatt pedig káprázatos színek és pikáns ízek tobzódhatnak”.

Vadász Bence Skardelli legfontosabb alkotásai között említette a kőszegi SOS Gyermekfalut, a Gandhi Alapítvány gimnáziumát Pécsen, a füzéri Alsóvár újjáépítését, a „kavicsként” emlegetett Papp László Budapest Sportarénát, a Ludovika Arénát, a Belvárosi Sportközpontot, az MVM Dome-ot és a Puskás Arénát.

„Mind az ő keze munkája, mind egyiket szeretjük, szakmabeliek és laikusok egyaránt” – mondta.

„A díszpolgári cím nem a szakmai teljesítményt értékeli, arra ott vannak a szakmai szervezetek díjai. Itt elsősorban az emberi minőséget értékeljük” – emelte ki Pokorni Zoltán polgármester. Kitért rá, hogy a kitüntető cím adományozására egy bizottság tesz javaslatot, amelyben kisebbségben vannak a pártok által de-

legált tagok; a többséget azok a jeles személyek alkotják, akik maguk is díszpolgári címet kaptak korábban.

A polgármester bevallotta, kevés focimeccsen járt életében, ám ezek egyike volt a francia és a magyar válogatott mérkőzése az új Puskás stadionban, ahol rendkívüli élményben lehetett része. „Politikai kérdéssé vált, hol és milyen stadionra van szükség. (Folytatás a 3. oldalon)

Sok egyéb épület mellett a Puskás Aréna terveit is Skardelli György építész készítette, aki a Hegyvidék új díszpolgáraként Pokorni Zoltán polgármestertől vette át oklevelét a MOMkultban rendezett ünnepségen

Esszencia a jövő évi Cziffra György Fesztiválon

A Cziffra György Fesztiválnak óriási szerepe van abban, hogy a legendás zongoraművész munkássága és emléke a magyar kultúra részévé válhatott. A Hegyvidékhez, a MOMkulthoz ezer szállal kötődő, 2024. január 18-a és február 25-e között immár kilencedik alkalommal sorra kerülő rendezvénysorozatban szokás szerint több műfaj, művészeti ág kedvelői is megtalálhatják a számukra legérdekesebb programokat.

Bogányi Gergely zongorajátéka vezette fel a jövő évi Cziffra György Fesztiválról tartott sajtótájékoztatót a MOMkultban. A zongoraművész Chopin Desz-dúr noktürnjét választotta erre az alkalomra.

Pokorni Zoltán polgármester megnyitóbeszédében viccesen megjegyezte, hogy a fesztivál az elmúlt években majdnem kinőtte a Hegyvidéket – de szerencsére csak majdnem, mivel a programok többségének ezúttal is kerületünk ad otthont. A szándék megvan arra, hogy ez a jövőben is így maradjon. Keller András Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, karmester videóüzenetben tolmácsolta jókívánásait.

Balázs János, az ugyancsak Kossuth- és Liszt Ferenc-díjjal el-

ismert zongoraművész, a fesztivál művészeti vezetője a polgármester szavaira visszautalva elmondta,

A műfajok, sőt művészeti ágak keveredése a programkínálatban is tükröződik, így minden érdeklődő megtalálhatja a számára legérdekesebb rendezvényeket. Balázs János Gubik Petra színművésszel, énekesnővel közösen ad egy műfaji értelemben nehezen behatárolható zenés-prózás estet. Ugyancsak érdekesnek ígérkezik a Cziffra és a kommunista hatalom konfliktusát taglaló, „Mit rejt

kan a zongoraművészet Mount Everestjének tartják – nem csoda tehát, hogy Balázs János „csúcsmadása” nemzetközi érdeklődésre is számot tart.

Besszer Szilvia fesztiváligazgató a Cziffra György Fesztivál jószolgálati missziójára hívta fel a figyelmet: A méltóság hangja címet viselő nyitókonzert teljes jegybevételét a Hospice Ház javára ajánlják fel a szervezők. A január 18-án a Műpában létrejövő eseményen közreműködik többek között Miklósa Erika, Halász Judit és Kovács Kati is.

A játékonyság mellett a fiatalok megszólítása, felkarolása is a fesztivál egyik fontos célkitűzése. A program része egy kifejezetten kisgyerekeknek szóló koncert is, de a fiatal felnőttekről sem feledkeztek meg a szervezők: számos feltörekvő művész számára biztosítanak színpadi bemutatkozási lehetőséget, valamint különböző ösztöndíjjal, pályázatokkal is segítik kibontakozásukat.

Ha már fiatalok: február 17-én szólóestet ad a Zeneakadémián a még mindig csak 18 esztendő Kevin Chen, a Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraverseny 2021-es győztese. A kanadai csodagyerek videóüzenetet küldött a sajtótájékoztatóra, csakúgy, mint Olga Kern orosz-amerikai zongoraművész. A program végén Balázs János és Gubik Petra adtak ízelítőt leendő estjükökből.

WÁ.

■ További részletek a programokról, a fellépőkről, a jegyvásárlási lehetőségekről: cziffrafesztival.hu

Folytatódik a Gyógyfű utca átépítése

A Hegyvidéki Önkormányzat közbenjárása révén folytatódhat az év egyik jelentős beruházása, a Gyógyfű utca alsó szakaszának újjáépítése. A Csaba utcai oldal már éveken ezelőtt elkészült, most a Kék Golyó utca felőli rész következik. Az eddigi földút különleges térköfödést kap, amely áttereszti a csapadékvizet. Ezzel megoldódik a vízvezetési probléma, a burkolaton átjutó víz ugyanis a kifejezetten erre a célra épített, speciális alapítményen keresztül kerül a talajba.

A földút-pályázat keretében így a burkolatlan útpályán 168 méteren szilárd burkolat lesz, sőt, végre a közvilágítás is kiépül. Az útból oldalán járdát alakítanak ki a

lyes, és az útpálya kialakítása előtt mindenképpen meg kell javítani. Az intézettel folytatott egyeztetés után az önkormányzat a saját költségén biztonságos ideiglenes kerítést épít, ezt követően folytatódhat a beruházás.

Már birtokba vehették a lakók a felújított Nárcisz utcát. Itt teljes szélességben szőnyegezés történt, megújult a járda, az összes szegélykő, valamint ahol ez indokolt volt, az útpálya szerkezete is. A végéhez közeledik a Magasúti köz rekonstrukciója a Törökbalinti út és a Lidérc utca között, valamint a Mártonhegyi út szegélyköveinek felújítása a Szűnyogh úttól a Diana utcáig. Mindhárom útépités

A földút helyett szilárd burkolat készül, kiépül a közvilágítás, járda és parkoló is lesz a Gyógyfű utca Kék Golyó utca felőli részén

szakemberek, ezzel szemben pedig, nagyjából húsz méter hosszan, parkolókat hoznak létre. Júliusban támfalépítéssel indult a munka, ami az ottani bankfiók jelenlegi parkolólejtőjéhez került, és a szilárd burkolatú úttest megtartása miatt vált szükségessé.

Ezt követően viszont leállt a beruházás, ugyanis a tereprendező kiderült, hogy a szomszédos Országos Onkológiai Intézet kerítése rossz állapotú, életvesz-

pályázati forrásokból finanszírozza az önkormányzat.

A zugligeti kemping területén 1800 négyzetméteres, murvás parkoló épült. Összesen 76 autó állhat meg ott, ami a remények szerint megoldást jelent majd a környék parkolási problémáira. Főleg hétvégeken ugyanis megtelik a Zugligeti út a kirándulók autójával, ráadásul sokan a füves területeken állnak meg.

M.

Bogányi Gergely zongoraművész

Balázs János, Pokorni Zoltán, Besszer Szilvia és Becze Szilvia a sajtótájékoztatón

hogy a szervezők mindig is egyfajta bázisként, otthonként tekintettek a Hegyvidékre. A fesztivál névadójára rátérve úgy fogalmazott, Cziffra György a szó legnevesebb értelmében elmosta a műfaji határokat, mindig „cziffragyögyösen” játszott, önmaga leglényegét, esszenciáját adva. Ezért választották ez utóbbi szót, azaz az esszenciát a 2024. január 18-a és február 25-e között immár kilencedik alkalommal megrendezendő fesztivál jelszavának.

a Cziffra-dosszié? – Az emigráns zongoraművész: Cziffra György és az állambiztonság” című kiállítás is. A program részét képezi továbbá – a teljesség igénye nélkül – filmvetítés, az immáron hagyományként tekinthető Bárest, valamint több képzőművészeti kiállítás is.

A klasszikus zene természetesen ezúttal is főszerepet kap. A fesztivál kiemelt eseménye, egyben alighanem legnagyobb zenei vállalása a négy Rachmaninov-zongoraverseny két részletben történő műsorra tűzése. Balázs János február 10-én és 25-én tiszteleg ilyen módon az orosz romantikus zeneszerző emléke előtt. A négy zene-művet, azok nehézsége miatt, so-

Már aludni sem lehet a zajos 59-es miatt

A nyár végén két hétig pótlóbusz közlekedett az 59-es villamos helyett, amelynek a vonalán karbantartási munkák zajlottak. Egy rövid részen kicserélték a talpfákat és a síneket, a Liptó utca és a Hegyalja út közötti szakaszon azonban – annak ellenére, hogy az ott élők évtizedek óta kérik – semmilyen érdemi beavatkozás nem történt a durva zajhatások mérséklésére. A Hegyvidéki Önkormányzat felkarolta az érintettek ügyét, hogy a főváros végre vegye komolyan a panaszait, és intézkedjen a zajproblémák megoldása érdekében.

„Ötven éve lakunk a társasházunkban, a villamos állapota azóta egyre rosszabb” – mondta el lapunknak a Németvölgyi úton élő Gerő Tamás, aki szószólója lett a villamos zajától szenvedő környékbelieknek. Szerinte a járművek olyannyira zajosak, hogy nyitott ablak mellett éjszaka nem le-

Felidézte, huszonöt éve kezdtek el levelezni a BKV-val amiatt, hogy az 59-es villamosok zaja rontja az életminőségüket. Azóta csak romlott a helyzet, a sínpálya ugyanis még jobban elhasználódott. Bár azt ők is tudják, hogy a felújítás sokba kerül, ám úgy látják, erre eleget vártak. „Itt már rég alacsonypadlós járműveknek kellene járni, felújított pályával, rendbe tett megállókkal” – fogalmazott Gerő Tamás.

„Sok megkeresés érkezett a környéken élőkől a villamos okozta zajproblémák miatt. A házakhoz közel vannak a sínek, és nagy zajjal

mester már megkereste a főpolgármestert, de csak egy „lepattintó választ kapott”. Ezért az önkormányzat tovább foglalkozik a kérdéssel.

a zajhatásokon kívül egyéb gondok is vannak az elhanyagolt villamosjáratnál: a megállókat gyomok borítják, az utasvárók nagyon rossz állapotban vannak, a

A mérés egyértelműen kimutatta, hogy valóban zavaróan nagy zajt csap a villamos

Az önkormányzat most ismét megpróbál segíteni a környékbelieknek

het aludni. A szerelvények dübörgése is rendkívül zavaró: amikor a ház előtt elhalad egy jármű, a vitrinben csörömpölnek az üvegporok.

jár, amikor a dilatációs hézagokon keresztülhaladnak a szerelvények” – részletezte a problémát Fonti Krisztina alpolgármester. Kitért rá, hogy Pokorni Zoltán polgár-

kóktól. A problémákról időről időre bejelentést tettünk, de nem történt semmi” – mondta Gidófalvy Dénes önkormányzati képviselő, aki arról is beszélt, hogy

regi Tatra villamosokra nehezen tudnak fellépni az idősök.

A Németvölgyi út érintett szakaszán a lakókkal együtt bejárást tartottak a Hegyvidéki Zöld Iroda munkatársai, akik tájékoztató jellegű zajmérést végeztek az egyik házban. „A mintamérés és szubjektív, érzékszervi megítélés alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy valóban zavaró hatású a villamosközlekedés. Jogosak lehetnek tehát a lakossági panaszok, ezeket továbbítjuk a kormányhivatalnak” – mondta Rózsa Zoltán irodavezető. Hozzátette, hogy a most végzett mintamérésnek nincs joghatása, ahhoz a szabványoknak és a jogszabálynak megfelelő közlekedési zajmérést kell végeztetnie a hatáskörrel rendelkező Pest Vármegyei Kormányhivatalnak.

Nemzetiségi közmeghallgatás

A Budapest XII. kerületi Görög Nemzetiségi Önkormányzat 2023. október 25-én (szerda) 16.00 órától tartja 2023. évi közmeghallgatását a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Polgármesteri Hivatal (Böszörményi út 23–25.) alagsori tárgyalójában.

Pályázati felhívás

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat a tulajdonában álló ingatlanok bérbeadására pályázatot hirdet a **2023. október 3. napjától 2023. október 17. napjáig** terjedő időszakban.

A pályázható ingatlanok címe:

1. Bp. XII., Magyar jakobinusok tere 4. B. fszt., 140 m² alapterületű helyiség,
2. Bp. XII., Bán utca 6–8. pszt., 115 m² alapterületű helyiség,
3. Bp. XII., Alkotás utca 21. szám alatti, 111 m² alapterületű helyiség,
4. Bp. XII., Nagyenyed utca 4. szám alatti, 105 m² alapterületű helyiség,
5. Bp. XII., Tartsay Vilmos utca 16. as. 1. és as. 3. szám alatti, 68 m² alapterületű helyiségek,
6. Bp. XII., Böszörményi út 17/b szám alatti, 59 m² alapterületű helyiség,
7. Bp. XII., Maros utca 15. pszt. alatti, 50 m² alapterületű helyiség,
8. Bp. XII., Csörsz utca 15. as. 1. szám alatti, 32 m² alapterületű ingatlan,
9. Bp. XII., Győri út 12. fszt. 5. szám alatti, 32 m² alapterületű helyiség,
10. Bp. XII., Németvölgyi út 12. fszt. 4. szám alatti, 29 m² alapterületű helyiség,
11. Bp. XII., Kiss János altábornagy utca 46. szám alatti, 18 m² alapterületű helyiség,
12. Bp. XII., Nagy J. utca 2. 7. szám alatti, 17 m² alapterületű helyiség,
13. Bp. XII., Városmajor utca 3. as. 2. szám alatti, 15 m² alapterületű helyiség,
14. Bp. XII., Szarvas Gábor út 48/a szám alatti, 14 m² alapterületű helyiség.

A pályázati hirdetés, amely részletesen tartalmazza az ingatlanok további adatait és a pályázati feltételeket, a pályázat időtartama alatt a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán és a www.hegyvidek.hu internetes oldalon tekinthető meg.

A pályázati ajánlatok 2023. október 17. napján 16.00 óráig nyújthatók be.

Az érdeklődők kérdéseire a polgármesteri hivatal vagyongazdálkodási irodájának dolgozói készséggel adnak felvilágosítást ügyfélfogadási időben vagy a 06-1/224-5943-as telefonszámon.

Dr. Gottfried-Tusor Gabriella jegyző

News from Hegyvidék

Free branch shredding. It is again possible to apply for the branch shredding program free of charge for residents of district XII. Within the framework of the action organized by the Hegyvidék Green Office, the contractor will chop freshly cut branches and twigs with a maximum diameter of 20 centimeters generated during garden works on site, in an amount of up to 10 cubic meters. The chips are not transported and can be used locally for mulching or composting. Subject to availability, the free service can only be requested online, on the egyintezes.hegyvidek.hu site, under the Green Office tab until November 3, 1 p.m.

Composting bins are available on request. This year, too, the municipality supports those who undertake to compost organic waste generated in their households. Those residing in district XII. can apply for the composting bins provided free of charge online, on the egyintezes.hegyvidek.hu website, until 1 p.m. on October 20. After a 45-minute training, the composting tools can be picked up on October 30 and 31 at the Hegyvidék Cultural Salon (2 Törpe St.).

A concert entitled Alla Ungherese will be performed by art teachers and students of the György Solti Music School at MOMkult (18 Csörsz St.) Dome Room on October 8, from 6 p.m. In connection with the masterpieces of Haydn, Brahms, Doppler and Franz Liszt, the musicians show how the characteristics of Hungary's living musical culture were perceived abroad at certain stages of music history and how the composers incorporated elements of folk music native to Hungary into their works. With the Hegyvidék KultCoupon available to residents of district XII in the e-administration system of the local government, admission is free of charge.

Folk music meets classical music. On October 9, from 7 p.m., a new musical fusion of the Góbé Orchestra and the Chamber Soloists will perform in the MOMkult theatre hall. In

the joint project of the two bands, folk music and classical music meet through the works of Béla Bartók: the programme ranges from Bartók duos through Romanian folk dances and folk songs to Divertimento. In addition, the joint arrangements of the two ensembles and Góbé's own songs will be performed as well.

Strauss waltzes. After the highly successful Winter and Spring Waltz Magic, the Budapest Strauss Orchestra will now give a concert entitled Autumn Waltz Magic on October 13 at 7 p.m. at MOMkult. True to its name, the ensemble's primary repertoire consists of works by the Strauss family and their contemporaries.

Nostalgia ballroom dance. On October 15, from 4 p.m., you can dance to nostalgic tunes in the Dome Hall of MOMkult (18 Csörsz St.). Between and after he performances of the amateur dancers, an all-round dance awaits those interested. Admission is free.

Metallic inspirations. The Hegyvidék Gallery (10 Királyhágó Sqr.) presents a new exhibition entitled Vasművek (Metalworks). The exhibition space will present a selection of works of art owned by the K-ARTS Art Foundation of Kecskemét between 5 and 28 October.

Dance photos. The Hegyvidék Cultural Salon (2 Törpe St.) Károly Csorba will organize an exhibition of his dance photographs between 6 and 30 October. The opening of the exhibition titled 'By the Mirror Obscured' will feature a presentation by dancers Lilla Jenei and Julien Klopfenstein on 6 October, from 6 p.m.

Portraits of musicians. In the staircase of MOMkult (18 Csörsz St.), the Károly Reich Gallery features musician portraits of graphic artist Gábor Sós this month. The portraits of renowned jazz, funk and soul musicians were transformed into graphics by the artist from his own photographs.

Lakott terület kiürítése világháborús robbanószerkezet hatástalanítása miatt

Világháborús betonromboló bombát találtak földmunkák közben a Kiss János altábornagy utca 29. számú társasházi ingatlanon. A Budapesti Rendőr-főkapitányság tájékoztatása szerint a helyszínre érkezett tűzszerészek a szerkezetet a helyén biztonságba helyezték, és gondoskodtak a terület őrzéséről.

A tűzszerészek a szerkezet földből való kiemelésé és elszállításá érdekében biztonsági zónát jelölnek ki, és ezt a területet kiüritik.
A biztonságos kiemelésre október 6-án, pénteken kerül sor.

Az érintett területet a rendőrség október 6-án, pénteken 7.00 órától lezárja. 7.00 óra után a zárással érintett területre autóval behajtani tilos.

A záras alá vont területen található ingatlanokat 8.00 óráig mindenkinek el kell hagynia!

8.00 órától a rendőrség ellenőrzi, hogy mindenki elhagyta-e az ingatlanát, illetve a lezáras alá vont területet.

A feloldás várható ideje: október 6. 14.00 óra.

A lezárasban, illetve lakóhely elhagyásában érintett ingatlanok a következők:

- Alkotás utca 31–47.
- Beethoven utca
- Böszörményi út 30–32. D. épület
- Böszörményi út 16–28.
- Brassai Sámuel utca 3–5.
- Dolgos utca 1–19.
- Hertelendy utca
- Királyhágó utca 10–18.
- Kiss János altábornagy utca 22–42., 19–39.
- Kléh István utca
- Márvány utca 36–50., 27–29.
- Nagy Jenő utca 2–6.
- Szoboszlai utca
- Tartsay Vilmos utca 14–30., 1–21c
- Ugocsa utca

Az érintett utcák térképes nézetét

a hegyvidek.hu/aktualis/hirek/bomba-terkep internetes linken tekintheti meg. Azok számára, akik ebben az időszakban nem tudják, hogy hol tartózkodjanak, befogadóhelyet biztosítunk a polgármesteri hivatal alagsori nagy tárgyalótermében (Böszörményi út 23–25.).

Amennyiben Ön szeretne élni ezzel a lehetőséggel, de mozgásában korlátozott, és nem tudja megoldani az eljutást a befogadóhelyre, kérjük, legkésőbb október 5-én, csütörtökön 15.30-ig szíveskedjen ezt jelezni, hogy gondoskodhassunk a szállításáról:

- e-mailben: ugyfelszolgalat@hegyvidek.hu;
- telefonon: 06-1/224-5916 (a telefonszám október 4-én, szerdán 8.00–16.30-ig, október 5-én, csütörtökön 8.00–15.30-ig hívható).

Amennyiben rendelkezik gépjárművel, a fenti helyszínekről az ott parkoló gépjárművét nem szükséges elszállítani.

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a lezárt területen a lezáras időszakában közösségi közlekedés sem lesz. Az érintett járatokkal kapcsolatban a www.bkk.hu weboldalon tájékozódhat.

Köszönjük együttműködését!

Hegyvidéki Önkormányzat

Kedvezményeket biztosítana a TF a hegyvidékieknek

Várhatóan kedvezőbb feltételekkel használhatják majd a TF új sporttelepét a hegyvidékiek – erről egyeztet Fonti Krisztina alpolgármester a Testnevelési Egyetem, azaz a TF vezetőivel, és úgy tűnik, a tárgyalások hamarosan eredményt hoznak. Az elvi megállapodás már megszületett, jelenleg a részleteket finomítják, így a XII. kerületi lakosok várhatóan hamarosan engedélyes áron juthatnak hozzá egyes szolgáltatásokhoz. S ez még nem minden! Az egyetem sportpályája ugyanis

önkormányzat az építkezés közben folyamatosan egyeztetett az új rektorral, és ez azóta sem szakadt meg.

„Novemberben elkészül az a beléptetőrendszer, ami ahhoz kell, hogy a lakosság jobb használati feltételeket kapjon az egyetemről. A futópályáról és a valóban minden igényt kielégítő konditeremről van szó; a terv az, hogy a Hegyvidék kártyával lehet majd érvényesíteni a kedvezményeket” – szólta a várható lehetőségekről Fonti Krisztina. Hozzátette, hogy

A tervek szerint a futópályát is kedvezményesen lehet majd használni

közösségi programok szervezésének is helyet biztosíthat, a többi között visszatérhet a Csörsz utcába a Hegyvidéki Olimpia.

Minderről Fonti Krisztina beszélt lapunknak, aki elmondta, a Dr. Koltai Jenő Sportközpont átadása óta sokan jelezték az önkormányzatnak, hogy szeretnék igénybe venni a komplexum szolgáltatásait. „Ez egybecseng a szándékainkkal, hiszen már az építkezés megkezdésekor elkezdtünk tárgyalni az akkori rektorral, hogy kapjanak kedvezményeket a kerületiek. Aztán láttuk, hogy az évekig elhúzódnak munkálatok mennyi kényelmetlenséget okoznak a környéken élőknek, így még inkább fontosnak tartjuk, hogy polgáraink most az előnyeiket élvezzék ennek a nagyszerű sportcentrumnak” – beszélt az előzményekről az alpolgármester. Az

általános iskolák ötödikes diákjai részére rendezett Hegyvidéki Olimpia mellett – amely sok évvel ezelőtt innen indult, és csak az építkezés miatt kellett elköltöztetni – a Gesztenyés kerti Futóklub edzései is helyet kaphatnak majd itt. Zajlik az egyeztetés egy családi sportnapról is, amin együtt versenyezhetnének a különböző korosztályok képviselői. A részleteket közösen dolgozza ki az egyetem és az önkormányzat.

„Van még valami, ami ugyan nem sport-, de fontos kérdés! Ez pedig a parkolás megoldása – hivatva fel a figyelmet zárásként az alpolgármester. – Tárgyalunk arról, hogy a hegyvidéki autósok kedvezményesen állhassanak be a TF új mélygarázsába. Ezzel csökkenne a Csörsz utca és környéke zsúfoltsága.”

M.

Jön a garázsrendelet

Enyhíti a parkolási gondokat az önkormányzat

Lapunk megjelenése után néhány nappal ülésezik a Hegyvidék képviselő-testülete, amely több fontos témát tárgyal. Sok gondot okoz a XII. kerületben a közterületi parkolás, ennek enyhítéséről is szó esik majd. Első körben azoknak a hegyvidéki lakóknak a közterületi parkolását segítené az önkormányzat, akiknek nincs az ingatlanjukon garázs vagy a telken kialakított autóbéálló. Azoktól az új építésű hegyvidéki ingatlanba költöző lakóktól viszont, akik rendelkeznek ilyenmel, megtagadható lenne az ingyenes közterületi parkolási engedély kiadása a lakóhelyhez kapcsolódó zónában.

A hegyvidéki garázsrendelet a főváros parkolási rendjéhez igazodna, és a 2023. november 1-jén vagy azután kiadott érvényes használatbavételi, illetve fennmaradási engedéllyel rendelkező ingatlanokra vonatkozna. A helyben lakók kizárólagos parkolásáról is dönt a testület, amivel a várakozási övezeten kívüli parkolási nehézségeket enyhítené az önkormányzat.

Útfelújításokra, a közterületek zöld felületeinek növelésére és gondozására több száz millió forintot csoportosítana át az önkormányzat a költségvetés módosítására tett javaslatban. Emellett 14 intézményi és közterületi játszótér felújítására is javaslatot tesz a kerület vezetése. Új bútorokat kap-

hat a szakrendelő, és jelentős összeggel növelné az önkormányzati lakások felújítására szánt keretet is. Amennyiben a képviselő-testület támogatja az előterjesztést, 100 új növényedzés is zöldítheti a Hegyvidék közterületeit.

45 millió forinttal emelné meg az önkormányzat a társasházi felújításokra kiírt pályázat keretösszegét. A pályázatra közel 30 társasház jelentkezett. A korábbi eredményes konzultációt követően az önkormányzat újabb egyeztetésre hívta a társasházi közös képviselőket.

Hamarosan magasságások díszíthetik a kerület sűrűn beépített területein lévő társasházak udvarait, az önkormányzat ugyanis Fonti Krisztina alpolgármester javaslatára pályázatot tervez kiírni, amely kiterjedne a szükséges alapanyagok és eszközök beszerzésére is. Új ügyfélszolgálati pont segíti a Normafán élők ügyintézését a Normafa úton, a szeptember elején újraindított posta mellett – erről is határoz majd a képviselő-testület.

Az elmúlt évek során hatékonyan segítette a bajba jutott, lakhatóságukat veszített családokat az önkormányzat és az SOS Krízis Alapítvány együttműködése. A képviselő-testület most újabb öt évvel meghosszabbíthatja a családok átmeneti krízisellátásáról szóló rendeletét.

Díszpolgár lett Skardelli György

(Folytatás az 1. oldalról)

Az viszont biztos, hogy az építészeti minőséget a Népstadion helyén felépített Puskás Aréna esetében senki sem kérdőjelezte meg. Az új létesítmény felidézti a régi alakját, mégsem egy retró stadion lett, hanem ízig-vérig huszonegyedik századi, sport- és művészeti programok rendezésére egyaránt alkalmas, fantasztikus épület” – méltatta Skardelli egyik ikonikus művét Pokorni Zoltán.

„Ez egy csapatmunka!” – hangsúlyozta építészeti tevékenységével kapcsolatban Skardelli György. Hozzátette azt is, hogy egy kimerítő időszak után (amikor egymással párhuzamosan készült az MVM Dome, a Puskás Aréna, a Belvárosi Sportközpont és a Ludovika Aréna) hátrébb lépett, mostanában leginkább a tehetséges, fiatal kollégáit igyekszik segíteni.

A Hegyvidék új díszpolgára arról is beszélt, hogy távol állnak tőle az építészeti allűrök, nem szereti az olyan dolgokat, amik nem az adott témáról, a teljesítményről, a végeredményről szólnak. Ez egyrészt az otthoni neveléséből adódik – ezt látta építész édesapjától és építésvezető nagypapjától is –, és a Középpületektervező Vállalat-

nál, a KÖZTI-nél is ugyanezzel a hozzáállással találkozott. „Miniket, építészeket, a végeredmény minősít” – summázott.

Hegyvidéki kötődései kapcsán Skardelli György felelevenítette: 1955-ben született a János kórházban, az első huszonegy évében pedig a Krisztina körút és a Csaba utca sarkán lakott, egy „nem annyira jól lakható lakásban”. Ennek kényelmetlenségét kárpótolta a városmajori park, ahol sok időt töltött. Télen-nyáron ott focizott, és tagja lett a majori galerinek, ami miatt – szülei nem túl nagy öröme – még egy ifjúságvédelmi dokumentumfilmbe is bekerült. Amúgy már gyerekként is szerette azokat a környékbeli épületeket, amik részei voltak a mindennapjainak: az Árkay Aladár és Árkay Bertalan tervei szerint készült templomegyüttest, valamint az általános iskoláját, amelyet Kós Károly és Györgyi Dénes tervezett.

A díjazott felidézte, hogy miután családja lett, más kerületekben laktak, de tíz év után, amint lehetőségük adódott rá, visszaköltöztek a Hegyvidékre, az Ugocsa utcába. „Nagyon szeretünk itt élni. A Városmajori időközben felváltotta a Normafa, ide járok fel a kutyám-

mal minden este” – mesélte az építész, aki azt vallja: mindenkinek megvan a maga ösvénye, amire próbál visszatérni, ha ott jól ér-

te magát. Számára a XII. kerület volt az az ösvény, ahová – ha nehezen is, de – sikerült visszatérnie.

Skardelli Györgynek három fia van, a középső építész, szintén a KÖZTI-nél. Legidősebb fia a szoftverek világában dolgozik Angliában, a legkisebb pedig gépészetrel foglalkozik, azon belül is a nanotechnológiával. Felesége, Skardelliné Perjes Magdolna portugál–angol szakos tanár, aki negyven éven át tanított a Tamási Aron iskolában.

Ha megtelik a Puskás Aréna, akkor még csodálatosabb látvány az építészetiileg amúgy is különlegesen szép stadion

Dupla pótlékot javasol az óvodai dolgozóknak az alpolgármester

A Hegyvidéki Önkormányzat 2023. szeptember 1-jétől visszamenőleges hatállyal megemelné a fenntartásában működő óvodák dolgozói részére jelenleg biztosított juttatásokat. Fonti Krisztina alpolgármester javaslata szerint az energiaszűrés és a szomszédban zajló háborús szankciók miatti infláció kompenzálására az óvodapedagógusok Hegyvidék pótlékát a duplájára, havi 100 000 forintra növelné.

A javaslat másik fontos eleme, hogy a jövőben a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő (óvodatitkár, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógiai asszisztens, dajka) dolgozók

70 000 forint, az egyéb (technikai) dolgozók pedig 50 000 forint Hegyvidék pótlékot kapnának. A javaslatról a lapunk megjelenése után néhány nappal ülésező képviselő-testület dönt.

„A Hegyvidéki Önkormányzat már az elmúlt években is több intézkedést tett annak érdekében, hogy a fenntartásában működő köznevelési intézmények dolgozói számára minél jobb munkakörülményeket teremtsen, illetve többlettárgyakkal fejesse ki megbecsülését a munkájuk iránt” – mondta lapunknak Fonti Krisztina. Az alpolgármester példaként említette az Alkotás utcai „Fecskeházat”, ahol

kedvező feltételekkel juthatnak lakhatási lehetőséghez az újonnan felvett, köznevelésben dolgozók önálló családi otthonuk megteremtéséig. Ezenfelül illetmény- és bérkiegészítést is ad az önkormányzat a köznevelési intézmények munkatársainak.

Amennyiben a képviselő-testület elfogadja a Hegyvidék pótlék megemelését, az előzetes számítások alapján a pluszjuttatás biztosítása ebben az évben 53 426 000 forint többletkiadást jelent a kerület költségvetésében. Ezzel kapcsolatban Fonti Krisztina megjegyezte: az önkormányzat felelős pénzügyi gazdálkodásának köszönhetően megvan erre a fedezet.

Eötvös Loránd, a hegyek szerelmese

A Svábhegyen született 175 éve a zseniális fizikus és feltaláló, az egykori kultuszminiszter és akadémiai elnök, a szenvedélyes természetjáró és hegymászó, báró Eötvös Loránd, akinek emlékét a Gesztenyés kerti szobránál rendezett koszorúzási ünnepséggel, valamint a Hegyvidéki Kulturális Szalonban megtartott előadásokkal idézték fel tisztelettel.

„Jó helyre került a szobor” – fogalmazott a szalonban összegyűlt közönség előtt Pokorni Zoltán polgármester, aki felidézte: 2020-ban állították fel Eötvös Loránd egész alakos bronzszobrát. Bár gondolkodtak rajta, hogy a Normafa mellett újonnan kialakított Eötvös Loránd parkban kaphatna helyet a műalkotás, végül az egykori MOM gyár melletti területre esett a választás. A Magyar Optikai Művek, illetve annak elődje, a Süss Nándor-féle Precíziós Mechanikai Intézet gyártotta le ugyan a tudós által megálmodott különleges műszereket.

„Eötvös Loránd műszerésze”, Süss Nándor adta az egyik témáját a Hegyvidéki Önkormányzat és az Eötvös Loránd Geofizikai Alapít-

találmányával, a torziós ingával megvalósított első terepi mérésekről is. Eötvös, mint arról többen is beszéltek, a sikerei mellett rendkí-

Eötvös Loránd szobra a Gesztenyés kertben

vül szerény maradt. Erre példa az a történet, hogy amikor a pesti egyetemen szolgálati lakást kapott, nem kérte, hogy bevezessék a villanyvi-

lágítást, ezt saját kezűleg végezte el – már kultuszminiszterként. Ha Eötvös Loránd épp nem a kutatással, a tanítással vagy a hivatali, közéleti munkájával volt elfoglalva, akkor a természetben töltötte az idejét. Előszeretettel lovagolt – az egyetemre is általában lóháton ment be pestszentlőrinci birtokáról –, valamint a hegyeket járta. Az Alpok és a Kárpátok számos csúcsát meghódította élete során; a Lomnici-csúcsra és a Fecske-toronyra 68 évesen jutott fel.

Számos alkalommal két lánya, Rolanda és Ilona is vele tartott, akik apjukhoz hasonlóan szenvedélyes mászókká váltak. A lányok lenyűgöző teljesítménye előtt – hosszú szoknyában, kenderkötéllal másztak meg több száz méter magas, függőleges sziklafalakat – Grábler Zsuzsanna hegymászó és rendező állít emléket egy izgalmasnak ígérkező dokumentumfilmmel, amely még ebben az évben a mozikba kerülhet.

sz.

Telt ház a Hegyvidéki Egészségnapon

Régi igazság, hogy a betegségek legjobb ellenszere a megelőzés, amihez az egészséges életmód mellett a rendszeres orvoshoz járás, a szűréseken való részvétel is hozzátartozik. Ebben segít minden évben az idén már huszonnegyedik alkalommal megrendezett Hegyvidéki Egészségnap, amin beutaló nélkül lehet elvégeztetni a legfontosabb egészségügyi állapotfelméréseket. Érdeklődőből ezúttal sem volt hiány, megtelt az eseménynek helyet biztosító MOMkult, ahol fél nap alatt több száz ingyenes vizsgálatot végeztek el a legkülönfélébb orvosszakmák képviselői.

Néhány speciális vizitre is eljuthattak az érdeklődők a Hegyvidéki Egészségnapon, mivel az idén először magánorvosok is részt

veleltek a MOM Kulturális Központban rendezett programon. „Szerettük volna még teljesebbé tenni a kínálatot, ezért felkerestük a kerületben működő magánorvosokat, és felajánlottuk nekik, hogy mutakozzanak be az egészségnapon. Sokan elfogadták a meghívást, így a hagyományos partnereink, a Szent János Kórház és a Szent Ferenc Kórház szűrési mellett továbbiakra is sor kerülhetett” – beszélt lapunknak az idei újdonságokról Fonti Krisztina alpolgármester. A szokásos alapszűrések mellett a többi között pajzsmirigyszűrés, reumatológiai, helicobacter- és

veleltek a MOM Kulturális Központban rendezett programon.

„Szerettük volna még teljesebbé tenni a kínálatot, ezért felkerestük a kerületben működő magánorvosokat, és felajánlottuk nekik, hogy mutakozzanak be az egészségnapon. Sokan elfogadták a meghívást, így a hagyományos partnereink, a Szent János Kórház és a Szent Ferenc Kórház szűrési mellett továbbiakra is sor kerülhetett” – beszélt lapunknak az idei újdonságokról Fonti Krisztina alpolgármester. A szokásos alapszűrések mellett a többi között pajzsmirigyszűrés, reumatológiai, helicobacter- és

anyajegyszűrésre, mozgásszervi és kardiológiai vizsgálatra, valamint pszichológiai tanácsadásra is lehetőség nyílt.

emberek valamilyen kóros elváltozást fedeznek fel, vagy nem megfelelőek a mérési eredmények, a szakrendeléseken vagy a házi orvosoknál célszerűen lehet folytatni a vizsgálatot.”

Fonti Krisztina a Hegyvidéki Zöld Receptről is szólt, amely – az egészségnaphoz hasonlóan – a megelőzést segíti. „A házi orvos a zöld receptre nem gyógyszert ír fel, hanem valamilyen mozgásformát, amit aztán a Hegyvidéki Szabadidősport Központ segítségével a kerületi polgárok ingyenesen ve-

hetnek igénybe. Mindenkit arra biztatnak, hogy éljen a lehetőséggel, védje egészségét a mozgással, és jelezze orvosának, hogy szeretne csatlakozni ehhez a programhoz!”

A gyógyulást, de legalábbis az állapotromlás elkerülését szolgálja a Szent János Kórház Kútvölgyi Szakrendelővel közösen elindított Hegyvidéki Okos Recept. A szakorvos különböző okos eszközöket ír fel a betegeknek, így nem kell például a vérnyomásmérés, a vércukormérés vagy éppen EKG miatt elmenni a rendelésre, az eszközök elküldik a

hességi diabetes, II. típusú diabetes) diagnózisa esetén, valamint minden olyan helyzetben támogatja az önkormányzat az eszközök

ja javaslatára jött el először a szűrésekre. „Bevallom, egy kicsit félttem, mert korábban csak ismerős orvosoknál jártam, de gyorsan kiderült, hogy jó kezébe kerültem – mondta a kerületi nyugdíjas. – Szerencsére nem találtak komolyabb elváltozást, és ez azóta is így van. Biztos, hogy ebben az itt kapott tanácsoknak is szerepe van.”

Az ötvenes éveik közepén járó Kálmán Tibor elmondta, hogy a feleségével érkezett, méghozzá eredetileg egy vizsgálat miatt. „Korán jöttünk, úgyhogy gyorsan bejutottam a rendelésre – mesélte –, a maradék idő-

mérési adatokat az orvosnak, és a kiértékelés távvezet formájában történik. Hypertonia (magasvérnyomás-betegség), obesitas (elhízás), diabetes mellitus, azaz a cukorbetegség bizonyos formái (ter-

beszerzését, amikor a rendszeres mérés segíti az orvos diagnosztikai vagy terápiás munkáját.

Évek óta állandó résztvevője az egészségnapnak Molnár Ferencné, aki nyolc évvel ezelőtt a szomszéd-

ben pedig hagytam magam rávenni még néhány vizsgálatra. És jól tettem, mert néhány próbóbbelére fény derült, szóval lesz miről beszélni a házi orvosommal...”

MM.

Séta és zene a demenciával élőkért

A demenciával élők és hozzátartozóik iránti szolidaritásukat kiemelve jöttek össze ismét a hegyvidékiek az Alzheimer-világnapon. A Monspart Sarolta által alapított gyaloglóklub vezetőivel együtt a résztvevők a Királyhágó tértől a Hegyvidéki Kulturális Szalonig sétáltak, ahol egy klasszikus zenei koncerttel lepték meg őket a Solti György Zeneiskola Ifjúsági Vonózenekara.

„Az Alzheimer-kór, illetve a demencia ma már népbetegség. Szinte mindenki környezetében van érintett, ezért fontos, hogy felhívjuk az emberek figyelmét erre a problémára. Szeretnénk elérni, hogy ne legyen tabu a téma, minél többet tudjunk róla” – mondta el a koncert előtt tartott beszédében Fonti Krisztina, a rendezvény fővédnöke.

A hegyvidéki alpolgármester arról is szólt, hogy az öregedéssel

már a napi bevásárlás, vagy akár a saját környékén való eligazodás is problémát jelent, ezek olyan intő

A Monspart Sarolta által alapított gyaloglóklub tagjai vezették a sétát

jelek lehetnek, amik miatt érdemes szakemberhez fordulni. „Bár a demencia nem gyógyítható, ha

tunk. Fonti Krisztina szerint mindenkinek ajánlható a rendszeres séta a szabadban, vagy a

kertészkedés – amire már a Bősziörvényi úton létrehozott közösségi kertben is van lehetőség. Az egészséges táplálkozásra is érdemes odafigyelni, továbbá kerülni kell a dohányzást és a túlzott alkoholfogyasztást. Különösen fontos az is, hogy járjunk közösségbe, ne magányosan töltsük a hétköznapjainkat, továbbá próbáljunk olyan szellemi és fizikai elfoglaltságokat találni, amik lekötnek minket.

„Minden idősnek szívből ajánlom a Hegyvidéki Kulturális Szalont, valamint a gondozási központok nappali klubjait, ahol jó közösségekre lelhetnek” – folytatta az alpolgármester, aki több demenseknek szóló önkormányzati programot is megemlíttet. Tavaly ősszel online megemlékezést tartottak a demenciaellenes héttel kezdődött, amin eddig közel háromszázan vettek részt, emellett megteremtették a demensellátás feltételeit a Normafa Gondozási Központban. Az érintettek hozzá-

tartozóinak tanácsadással, beszélgetésekkel igyekeznek segítséget nyújtani.

Még az idén elindul egy program, aminek a célja, hogy demenciabarátá váljon a kerület. Ennek része, hogy az itt élők, dolgozók és tanulók közösségeinek legkülönözőbb tagjai, például az iskolások, a boltokban dolgozók, a gyógyszerészek, a tűzoltók, a rendőrök, a rendszerek megfelelő felkészítést követően képesek legyenek felismerni a demenciával élőket, és tudják, milyen segítségre van szükségük.

„Az idős, különösen az egyedül élő, magányos emberek számára felbecsülhetetlen értéke van a közösségekben eltöltött időnek. A Hegyvidéki Kulturális Szalon éppen ezért számtalan programot kínál a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, beltéren és a szabadban egyaránt” – erről már Menyhárt Éva, az intézmény vezetője beszélt, aki fel is sorolta a közeljövő legérdekesebbnek ígérkező eseményeit.

Az idősök világnapjához kapcsolódva – az október 3-tól 6-ig tartó Hegyvidéki Művészeti Napok keretében – idősök alkotásából látható kiállítás a szalomban október 27-ig. Kamaraszínházi produkció, helytörténeti séta, a szellemi frissesség megőrzéséről szóló előadás és mozgásos foglalkozások is színesítik a programot, mindez ingyenesen.

Szeptemberben indult és jövő év májusáig tart az Időspiknik a Hegyvidék címmű rendezvény-sorozat. Szabadidő tanácsadó, pénteken, ismeretterjesztő séták, életmód-tanácsadás, művészetterápiás foglalkozások, míg záróeseményként utcából várják majd az aktív közösségre vágyó idősöket.

sz.

Új, kíméletes eljárások a végbélpolipok eltávolítására

Ma már számos hatékony és kíméletes eljárás létezik a végbélpolipok eltávolítására, a legkorszerűbb műtétek alkalmazásában pedig élen jár a Szent János Kórház. Ez derült ki azon a szakmai bemutaton, amin az ország különböző részeiről érkező hallgatók és sebészek vehettek részt a Kútvölgyi-toronyban, a megújult körülmények között működő sebészeti osztályon.

„Speciális profilunk a vastagbél- és végbélsebészet. Ennek is van egy

alapján az elsők között kezdte el alkalmazni hazánkban az úgyszólván transzanális műtétet – háromfajta műtéti technikát mutatott be kollégáinak. A sebész érdeklődésünkre elmagyarázta, hogy ezek lényege azonos: valamilyen endoszkópos, mikroszkopos eszközt a végbélnyíláson keresztül bevezetnek a végbélbe, ennek segítségével távolítják el a polipokat, semmilyen vágásra nincs szükség a hasüregről. Ez a betegek számára rendkívül kíméletes, és a

Élő műtéti bemutató a Szent János Kórház sebészeti osztályán

különleges területe, a végbélnyíláson keresztül végzett műtétek tárgya, amit dr. Zaránd Attila sebész főorvos honosított meg nálunk” – mondta el a továbbképzésen dr. István Gábor, a sebészeti osztály vezetője. A főorvos megjegyezte, hogy az osztályuk végre méltó környezetben, a megújult Kútvölgyi Kórházban működik, ahol minden feltétel biztosított a kiváló szakmai munkához.

Zaránd Attila – aki a Németországban szerzett tapasztalatai

hagyományos műtéti eljárásokhoz képest jóval kisebb a komolyabb szövődmények kialakulásának kockázata.

„A végbélpolip tulajdonképpen egy daganatmegelőző állapot. Ezért rendkívül fontos, hogy a polipokat minél előbb felismerjük, és is távolítsuk” – emelte ki a szakember, arra utalva, hogy mindenkinek érdemes komolyan vennie a végbél- és vastagbélrák-szűréseken való részvételt.

sz.

A Hegyvidéki Kulturális Szalon előtt gyűltek össze a résztvevők

nem feltétlenül jár együtt a demencia. A kor előrehaladtával jelentkező memóriavesztés teljesen természetes, ám ha egy idős hozzátartozónk, ismerősünk számára

ezt a tünetegyüttest hamar észrevesszük és kezeljük, lassítható a folyamat” – figyelmeztetett.

A demencia megelőzéséhez életmóddal is hozzájárulha-

Iskolát teremtett a művésztanár

Tanítványai közül sokan csak Mózesként emlegették Bakonyi Mihály festőművészt, a Tamási Áron iskola művésztanárát, aki az idén lenne kilencvenéves. Tiszteletére most márványtáblát avattak az oktatási intézményben.

„Hét éve ment el Bakonyi Mihály festőművész, művésztanár, barátunk, kollégánk, mesterünk. A márványtábla a lehető legméltóbb helyre került, a Tamásiban volt

Céltudatosság, munkaszeretet és felelősségtudat jellemezte. Nagyon jó volt vele beszélgetni; a baráti diskurzusokba rendszeresen bekapcsolódott Mihály fia, valamint felesége, Edit is, aki szintén a Tamásiban tanított, ott is ismerkedtek meg.

Az emléktábla-állítás kezdeményezője, Héder Mária Gabriella festőművész elmondta, hogy a Fővárosi Festő Stúdió – amelynek vezetését tíz évvel ezelőtt vette át az alapító mesterektől, Bakonyi Mihálytól, Sipos Endrétől és

Bakonyi Mihály az In memoriam Paizs László II. című alkotása előtt

ugyanis Bakonyi Mihály egyetlen fő munkahelye, bázisa. A képzőművészeti főiskola elvégzése után itt kezdett dolgozni, és innen ment nyugdíjba – fogalmazott Sipos Endre művészettudós az iskolában rendezett emléktábla-avató ünnepségen.

Bakonyi barátja és kollégája felelevenítette, hogy a művésztanár két párhuzamos úton járt az élete során. Az egyik a grafikus és festő alkotómunka, a másik pedig a rajztanítás, a vizuális esztétikai nevelés, ezt a két utat azonban „képes volt egyggyé olvasztani, és új, magas szintű egységet teremteni”. Több mint harminc évig dolgozott együtt szakfelügyelőként, szaktanácsadóként és tanfolyam-

Szkontniczy Pétertől – az idén ünnepli alapítása negyvenedik évfordulóját, míg Bakonyi Mihály most lenne kilencvenéves. Ebből az alkalomból kereste meg a Tamási Áron iskolát, ahol a tantesület, valamint Karacs Zsuzsanna igazgató egyaránt a táblaavatás ötlete mellé állt.

Héder Mária Gabriella felidézte, hogy a Fővárosi Festő Stúdió a Fővárosi Pedagógiai Intézet által szervezett pedagógus-továbbképzésként indult 1983-ban. Azóta az intézet megszűnt, de a stúdió önszervezővé vált, havonta találkoznak a tagok, évente pedig művésztelepet tartanak. Jelenleg húsz-harminc aktív tagja van a társaságnak, s az elmúlt negyven évben száznál is több tanítvány fordult meg ott.

Bakonyi Mihály emlékére, a Fővárosi Festő Stúdió szervezésében, október 18-án kiállítás nyílik a Hegyvidéki Önkormányzat folyosógalériájában. A stúdió negyvenéves művésztelepének alkotásai a XI. kerületi Bartók 1 galériában, a jelenlegi és a régi mesterek, valamint a tanítványok munkái pedig az V. kerületi Aranytízben láthatók majd még ebben az évben. Orient Enikő textil- és festőművész kezdeményezésére jövőre ismét a Hegyvidéki Önkormányzat épületében, valamint a Barabás Villában mutatkoznak be Bakonyi Mihály XII. kerületi tanítványai.

FOTÓ: MTK / CZIMBAL GYULA (2019)

vezetőként. Közösen alapították a Fővárosi Festő Stúdiót, majd a Művésztanár Társaságot.

Bakonyi Mihály kimagasló művészi és pedagógiai teljesítménye, Sipos Endre szerint, mindegyik hihetetlen tudásának volt köszönhető. Olyan átéléssel beszélt például Michelangelóról, hogy az olasz reneszánsz mester egyik fő alkotása nyomán Mózesnek nevezték el őt tanítványai.

Országos Könyvtári Napok

Az Országos Könyvtári Napok alkalmából az Ugocsa utcai Könyvtárban is több program várja a könyvbarátokat, az irodalom kedvelőit, a játékos vágyókat október első hetében.

Vers és lélek – Ladányi Ágnes irodalomterápiás foglalkozása október 6-án 16.30-kor.

Booktivity – játék könyvcímekkel, az Activity szabályai szerint, október 7-én 10.00-kor.

A **Szabó Magda-emlékkiállítás** október 28-ig tart nyitva.

Könyves vasárnap október 8-án:

Bodza és a tenger – a Battyú Színház bábelőadása 11.00-kor.

Választható kedvezmények: ingyenes próbatagság 2023. december 31-ig vagy 30% engedmény éves tagkönyvtári beiratkozáskor, valamint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár összes könyvtárában használható éves bérlet váltásakor.

Megbocsátás napja: az ezen a napon nyitvatartási időben visszavitt, lejárt határidejű, de még fizetési meghagyás alá nem eső könyvekért a könyvtár nem számít fel késedelmi díjat. A megbocsátás nem vonatkozik a nem hagyományos dokumentumok (CD, CD-ROM, videó, DVD) késedelmi díjára és a korábban be nem fizetett tartozásokra!

Az Apostol zenélt a hegyvidéki időseknek

Zenés műsorral köszöntötte az önkormányzat a hegyvidéki nyugdíjasokat az idősek világnapja alkalmából. A MOM Kulturális Központ színháztermében az 1970-ben alapított és mindmáig aktív Apostol együttes játszotta el örökzöld slágereit.

A koncert előtt Pokorni Zoltán polgármester külön üdvözölte a közönség legidősebb tagját, a 98 éves Vángor Györgyöt. Az 1925-ben Erdőbényén született Gyuri bácsi, aki több mint hatvan éve él kerületünkben, korábban kőszobrászként dolgozott. A háború után az Országház szobrainak, valamint a Lánchíd orszárlájának restaurálásában is részt vett.

„A tavalyi népszámlálás eredményei is azt mutatják, hogy a Hegyvidéken élnek a legtovább az emberek. Az itt élő polgárok negyede 65 év fölötti, közel 15 ezren vannak” – ismertette a legfrissebb statisztikai adatokat a polgármester, aki arról is szólt: az önkormányzat arra törekszik, hogy a XII. kerületben mindenki nyugalmában, biztonságban élhesse az életét.

Ezt nagyban segítik a 65 év felettiek által igényelhető mobil segélyhívó eszközök, a gondos-órak. Hasonló céllal indította el

A 98 éves Vángor György a polgármesterrel

elvégezését – például a kád helyett tusoló kialakítását, kapaszkodók felszerelését vagy a kúszóköbök megszüntetését –, hogy minél tovább biztonságban mozoghasanak saját otthonukban.

„Nem csak az idősek napján kell gondolni az idősekre, akik az

sz.

Az Apostol együttes e korosztály örök kedvence

az önkormányzat évekkel ezelőtt az „Otthon megőregedni” programját. Ennek keretében az idősek kérhetik a lakásukban szükséges akadálymentesítési munkák

Az időseket köszöntötte és ünnepelte az önkormányzat

Esőben is ünnepeltek a svábhegyiek

Kicsit hűvös volt, az eső vigasztalanul esett, de ez sem szegte kedvét a svábhegyi terményünnepen megjelenő vendégeknek. A megannyi mosolygó gyerek és felnőtt a Diana park helyett ezúttal a Szent László Községi Házban tapsolt a zenés-táncos műsorszámoknak, és vett részt a hagyományos kenyérszentelésen.

Egyszerre múltidézés és előretékinetés, mégis aktuális, vidám családi program a terményünnep, amely az idén is az Istenhegyi Szent László Plébánián tartott szentmisével kezdődött. A Diana parkban szőlőpréslés, bor- és mustkóstolás, búzaörlés, sváb rétes és kemencés langalló, valamint árusok sora várta az érdeklődőket, míg a Szent László Községi Házban kézműves foglalkozások és különféle finomságok biztosították a jó hangulatot. No, meg a zenés-táncos műsorszámok, amikről a Pannonia Sacra Katolikus Óvoda lelkes óvodásai, a Jókai iskola nemzetiségi tanulói és a Lochberg Táncsoport tagjai gondoskodtak.

Az együttléti fontosságát emelte ki az ünneplőket köszöntő Fonti Krisztina alpolgármester, aki úgy fogalmazott, a közösségi ház éppen azért épült, hogy összehozza az embereket, és közösségi eseményeknek adjon otthont. Most is ez történt, mivel a szabadtérre tervezett programok a rossz idő miatt az épületben kaptak helyet. A terményünnep ősi hagyomány, a földművesek évezredek óta köszönetet mondanak a

betakarítási időszak végén a leszüretelt termékekért, és arra kéri az égieket, hogy a következő évben is legyen bőséges az aratás eredménye.

Szentmisével kezdődött az idei terményünnep az Istenhegyi Szent László Plébánián

„A kelták, a germánok, a görögök és a rómaiak is tartottak terményünnepeket, ezt a hagyományt folytatta a keresztény egyház. Magyarországra a tizenharmadik században a svábok hozták el ezt az ünnepet, amit a német nemzetisé-

gi önkormányzat és a Svábhegyi Hagományörző Egyesület minden évben megtart a Diana parkban. Nekik és az Istenhegyi Szent László Plébániának nagyban köszönhető, hogy a hegyen ilyen kiterjedt és erős a helyi közösség, amit a terményünnepre érkező sokadalom is bizonyít – emelte ki Fonti Krisztina, aki egy személyes élményét is megosztotta a jelenlévőkkel. Elmondta, hogy a Böször-

lesz. És ennek a zöldségnek vagy gyümölcsnek éppen ezért egészen más az íze: benne van a szeretet és Isten áldása.”

A köszöntőt követően következett a hagyományos kenyérláda, amit Martos Levente püspök mutatott meg, majd zenés-énekes műsorszámok szórakoztatták az egybegyűlteket.

„Ezúttal nem egy bibliai idézetet választottunk jelmondatnak, ha-

nem a napraforgónak és a teknősbéknak ajánljuk az ünnepet” – hívta fel a figyelmet Kövesdiné Martin Nóra, a hegyvidéki német nemzetiségi önkormányzat vezetője. Elmagyarázta, hogy ahogyan a napraforgó mindig a fény felé fordul, úgy kell nekünk a valódi értékeket felismerni. Sokszor ez nem egyszerű feladat, mert a siker érdekében néha kénytelenek vagyunk elhagyni a komfortzónánkat. Pontosan úgy, mint a teknősbéknak, amely csak akkor tud előrehaladni, ha kidugja a fejét biztonságot nyújtó páncélja alól. Kövessük a példáját, mert csak így lephetünk rá az igaz útra!

-os

A langallósütésnek és -evésnek a rossz idő sem szabhatott gátat

Az óvodások zenés-táncos műsorszáma mosolyt csalt az arcokra

A közös játék élményével ünnepelt a Hegyvidék

Szent Mihály ünnepén pásztortúzzal és tánccal búcsúztunk a nyártól, másnap, október első napján pedig a MOMkult kertjében, valamint a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban köszönthetjük az ősz. A Gesztenyenap koncertekkel, kreatív játékokkal, lóversenyyel, parasztgolfal, kosaras körhintával, titkos kerttel és megannyi különleges programmal várta a hegyvidékieket, akik az idén is átélhették a közös élmények csodáját.

Szeptember utolsó napjaiban megtöltötték a családok a Bőszörményi utat és környékét. A gyerekek kezében egy rejtélyes füzet volt, és több boltba, kereskedelmi egységbe is betértek.

Eltmentek például a XII. kerület kedvenc hentesüzleteibe, a Balogi

a kulturális programokat. A Kolompós együttes koncertje közben felmentünk az emeleti teraszra, mert onnan is szeretnénk volna megcsodálni a mulatságot. Szívet melengető látvány fogadott minket: a tér szinte minden szegletét ellepték a hegyvidékiek. Amikor

Baba, autó, hóember – szinte bármit elkészíthetünk gesztenyéből

Húsáruházba, valamint a Molnár Hús és Hentesáruba, megcsodálták a Hegyvidék Galéria legújabb kiállítását, szétnéztek az édes örömek fellegváraiban, a Cocos Csokoládé-bolt és Látványműhelyben, a Szamos Budai Cukrászdában és a Rigó Jancsi Cukrászdában, majd a Hegyvidéki Ízlelőben és a Milió Kávézóban. A színes albummal jártak a Délbudai Podráznál és a Bambusz Szépségszalomban is, emellett feltűntek a frissen sült finomságokat kínáló Prémium Pékség és Kávézóban, a Brúnó Pékségben, a Kincskreatórnál, a Háztitűndér háztartási boltban, a Pont Iroda-technikában és a Fantasma Lingerie fehérneműüzletben.

ott álltam, eszembe jutott Pokorni Zoltán gondolata, aki azt mondta, hogy a Városháza tér igazi közösségi pont lett, ahová mindig érdemes eljönni” – fogalmazott Menyhart Éva, a Hegyvidéki Kulturális Szalon vezetője.

„A szomszédos épületben dolgozom, munka közben rendszerint kinézek az ablakon. Jó érzés látni, hogy a téren szinte mindig nyüzsgés van. Sok hagyományt ápolunk itt, a Hegyvidéken, különösen az őszi-téli időszakban, és az idei évtől már Szent Mihály ünnepe is fontos szerepet kap kerületünk életében – mondta Fonti Krisztina alpolgármester, aki köszöntőbeszédében a Szent Mi-

hály ünnepét a hegyvidékiek csodáját.”

A nap végén a Városháza téren fellobbant az első hegyvidéki pásztortúzzal lángja, amellyel búcsút vettünk a nyártól. A legenda szerint most már hűvösebb, borongósabb napok jönnek, de egyáltalán egészen biztos: mulatságból az év hátralévő részében sem lesz hiány...

...és azonnal be is bizonyosodott a verőfényes napsütéssel beköszöntő október legelső napján. Habár a Városháza téri program az előző estebe nyúlt, másnap reggel mégis szórakozni vágyók sokasága érkezett a Gesztenyenapra.

A Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban rendezett Zugligeti Családi Napon Farkasbarkas és Rókakoma fogadta a gyerekeket, akik a mókás előadást követően próbára teheték a kreativitásukat, a kézműves műhelyben mindenki megalkothatta a saját bábját, sőt a rejtőzködés meseteri saját maszkot is készíthettek. A Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény különleges kvízkérdésekkel készült. Itt a képzeletbeli időutazók brillíroztak, hiszen a válaszokat csak a múltban lehetett megtalálni.

Délután a művészet volt a főszerep. A Samodai–Szives Duó és Nagy Katalin Matild „elmerülő” koncerttel szórakoztatta a kreativitás szerelmeseit, akik megtapasztalhatták a zenei aláfestés élményét.

Rolando bűvész és segítők

„Számunkra jutalom látni, hogy ilyen sokan eljöttek! Ezért szeretjük a munkánkat” – mondta Bain Melinda, a Lóvasút rendezvényszervezője.

Nagyszerű zenei élmény várta a családokat a MOMkult kertjében is, ahol Szalóki Ági derítette még jobb kedvre a közönséget.

– Nem mindennapi mulatsággal kezdhettük a napot! Mi a titka annak, hogy húsz év elteltével

is képes megnyerni magának a gyerekeket? – kérdeztük a többszörös Fonogram-, Artisjus előadói, Regionális Prima és Liszt Ferenc-díjas művészt.

Toldi erőpróbája az egyik legnehezebb kihívás volt a Paszulykerengőben

– Sok mindent megtapasztalhattam az elmúlt két évtizedben. Van rutinom abban, hogy miképpen lehet megszólítani a közönséget, ugyanakkor azt is megtanultam, hogy a jó dolgokért keményen meg kell küzdeni. Nem kényelmesedhet bele az ember a sikerbe! Újra és újra el kell nyerni a gyerekek tetszését, de nem akármilyen áron. Jó érzés, hogy a zenésztársaimmal iskolázottságtól, társadalmi osztálytól függetlenül érzelmeket tudunk ébreszteni a kicsikben és a felnőttekben.

– Milyen volt színpadra lépni a hegyvidéki közönség előtt?

– Bevallom, izgalommal vártam a koncertet. Öröm volt látni, hogy tíz óra után néhány perccel már zsúfolásig megtelt a hely. Ilyenkor mindig megerősödik a hitem abban, hogy van értelme és ereje annak, amit csinálunk. Varázslatos programokkal készültek a szervezők, nagyon idilli a MOMkult kertje. A mai világban, ahol megannyi digitális impulzus veszélyezteti a gyerekeket, felemelő megtapasztalni azt, hogy a családok számára még mindig értéket jelent a népzene, az ének, a vers.

– „Volt, volt, hol nem volt, Kongóban egy kongó-bolt. Arra jött egy pigmeus: van-e krokodil-hús? Volt, volt, hol nem volt...” – énekelte nagy átéléssel Móric, aki a koncertet kö-

örömet. Nem váltjuk meg a világot, de legalább jól érezzük magunkat. Mert, milyen szép is a magyar nyelv, nem mindegy, hogy az időt múlatom, vagy töltöm.

Az Aranyzsámor Bábszínház előadása fogadta a gyereket a Lóvasút épületében

vetően szülei felfedezőútra indult a MOMkult kertjében, ami a közkezdelt programoknak köszönhetően egyáltalán nem kongott...

– Ajjaj, ajjaj! Ne érintsd meg! Nem hallottad a történetet? – figyelmeztette a kosaras körhinta

Úgy néz ki, itt nem a »most múltik pontosan«-t várjuk” – fűzte hozzá. A hagyományok tisztelete mellett a természetvédelem is fontos szerepet kapott a Gesztenyenapon. A Paradicsom-projekt lelkes szakemberei olyan kreatív, szemlélet-

Így is lehet nyelvet tanulni (Helen Doron-módszer)

pörgetője az egyik kislányt, akit a szerkezet kívülről történő felgyorsítása érdekelt.

– Mit nem hallottam? – kérdezte riadtan a fiú.

– Hát, néhány héttel ezelőtt így törött le az egyik gyerek körme, és emiatt nem tudott otthon mosogatni.

– En nem is szoktam mosogatni! – zárta rövidebbre a beszélgetést az apró „gépezsmérnök”, aki végül a kör közepéről hajthatta a hintát.

Huszáros céllövölde, öröglakat, avagy a családi kötelék, amiből lehetetlen kiszabadulni, lóverseny, parasztgolf cséphadaróval,

formáló foglalkozásokkal készültek, amik megtanítanak minket arra, hogyan tehetjük szebbé a mindennapjainkat úgy, hogy közben a környezetünkre is figyelünk.

„A titkos kerthez készítettünk alapanyagokat. Bárhol elültethető sziklakerti növényeket teszünk a kézzel készült papírtölcsérbe. Ezenkívül a kicsik képeket is eskábálhatnak. Van, aki az óvodai jelét formálja meg a kis magokból, de láthatunk izgalmas absztraktokat is” – magyarázza Farkas Erika, a Paradicsom-projekt vezetője, aki szerint a hegyvidéki gyerekek különösen jól ismerik a növényeket.

Szászország Bóbiska: Majoros Ági egyszemélyes bábjátéka

barázdabillegető és diavetítés – a Babtársulat furfangoktól burjánzó Paszulykerengőjében a logika aranyát ért.

„Sok helyen vezettem műsort, innen jött az ötlet, hogy a koncertek között jó lenne valamivel szórakoztatni a közönséget. A végén annyi játék lett, hogy a Babtársulat kiemelt szolgáltatásává vált a Paszulykerengő – mesélte Zugmann Zoltán, a Babtársulat vezetője. – Reményre ad okot az, hogy a gyerekek élvezik a játékot. Azt mondják, már a jövő sem a régi. Állandóan panaszkodunk, hogy a modern világban elvesznek a személyes kapcsolatok. A mi célunk az, hogy megmutassuk az együtt játék

A MOMkult kertjében a Misztrál együttes, míg a Lóvasút épületében a Redbreast & Volkova duó koncertje zárta a napot. „A Hegyvidéken valóban a Gesztenyenappal kezdődik az ősz – öszszegzett Fonti Krisztina alpolgármester. – Ezt a napot a gyerekek mosolya teszi igazán különlegessé. Jó szívvel emlékszem arra, amikor a gyermekeimmel közösen festettünk, rajzoltunk, nemezeltünk, gyöngyöt fűztünk – ezt egyébként mi bütykölgetésnek hívtuk. A legfantasztikusabb az volt, hogy beengedtek a saját, varázslatos világukba. A Gesztenyenap is erről a varázslatos világról szól...”

Boussebaa Mimi

Parlagfű: mindenki ismeri, de nem könnyű ráismerni

Örömteli, hogy évről évre kevesebb bejelentés érkezik a parlagfűvel kapcsolatban. Nem dőlhetünk azonban hátra, mert sajnos az allergiások számának alakulásában még nem látszik ez a tendencia.

Az ürmlevelű parlagfű, vagy tévesen vadkender néven elhíresült – egyébként eredendően Észak-Amerikában élő – gyomnövényt nem kell bemutatni, mindenki ismeri, legalább hallomásból. Ráismerni viszont nem is olyan könnyű.

Vadkender és fekete üröm – mindkettőtől megkülönböztethető a parlagfű!

nyú, mert a hazai gyomflórában több olyan növény akad, amivel könnyen összekeverhető.

A fekete üröm maga is allergén, igaz, sokkal kevesebben érzékenyek virágporára, mint a

parlagfűre. Ha a két növény egymás mellett fejlődik, akkor szembeötlő a különbségük, és ha egyetlen törőll kell eldönteni, hová is tartozik, akkor sem lehetetlen a meghatározás. A fekete üröm levelei karéjosak vagy hasogat-

szár alján található levelek esetében jelentős. Jóval nehezebben összetéveszthető a parlagfű a szántóföldeken gyomosító fehér ürömmel, vagy a jellegzetes, tenyeresen osztott leveleket nevelő vadkenderrel. Ritkán az országos elterjedésű és a Hegyvidéken is jelen lévő, fészkés virágzatú gilisztaűző varádcicsal is összekeverik a parlagfűvet, de a sárga, gombszerű virágok megkönnyítik a helyes meghatározást. A kertben az előző évben elhullott magokból csirázó bársonyka (vagy büdöske) lehet megtévesztő, ám a növény illata és jól ismert virágai ebben az esetben is biztos eligazodást nyújtanak.

Általánosságban sok segítséget jelent az élőhely, a felsorolt fajok közül ugyanis a parlagfű az első, amely építkezések során bolygatott talajon gyökeret ver. Csupas talajfelszínen lévő példányok esetében jó okkal gyanakodhatunk parlagfűre. Egy természetközeli területen, zárt társulásban, vadvirágos réten nem tudja felvenni a versenyt az őshonos fajokkal, így nem is szokott feltűnni.

Amennyiben akár közterületen, akár magáningatlanon parlagfű jelenléte gyanakszunk, akkor – ha lehet – távolítsuk el gyökerestül a töveket, vagy jelentsük be a növényt. Erre két lehetőség kínálko-

zik: egyrészt a Hegyvidéki Zöld Iroda (különösen a zoldpont@hegyvidek.hu e-mail-címen) várja a pontos helymegjelöléssel érkező

fontos elemét képezi a szükséges intézkedések megtételét lehetővé tevő pontos hely – lehetőleg térképen vagy GPS-koordináták rögzí-

kapcsolatos részletes leírásokat is tartalmazza. A webhelyen érdekes információkat találhatunk az éppen aktuális parlagfűhelyzet-ről is. Egy országtérképen minden bejelentés megtekinthető. Ebből könnyen leszűrhető, hogy az idei szezonban eddig a Hegyvidék hat pontjára jelölték parlagfű jelenlétét. Ugyanezen a virtuális térképen akár egy utazás, nyaralás előtt tájékozódhatunk adott ország-rész fertőzöttségéről, ami hasznos segítség lehet a virágpor okozta allergiás megbetegedésben szenvedőknek.

A nyárnak ugyan vége, de a parlagfű számára még hosszú a szezon. Akár a most kicsírázó növények is virágozhatnak a fagyokig, és veszélyes pollenszemek millióit juttathatják a levegőbe. Egészséges környezetünk megőrzése érdekében közös feladatunk a gyomnövény visszaszorítása, amiben még az idén is lehet fontos feladatunk!

(Barta)

A parlagfű akár a fagyokig is virágozhat, ezért fontos a mielőbbi eltávolítása

jelzéseket, másrészt a Parlagfű Bejelentő Rendszer is szabadon használható. Ez utóbbit a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) üzemelteti, és a honlapjáról (pbr.nebih.gov.hu) közvetlenül, valamint internetkapcsolattal rendelkező okostelefon segítségével a „Nébih Navigátor” alkalmazáson belül is elérhető.

A bejelentés egy gyorsan elvégezhető regisztrációhoz kötött, és

tése útján történő – megadása. Ha fényképet is csatolunk, akkor a szakemberek egyetlen pillantással megállapíthatják, valóban parlagfűről van-e szó, és milyen mérvű a fertőzöttség.

A hivataltól visszajelzés kérhető, azaz nyomon követhetjük a feltárt veszélyforrás ártalmatlanításának további lépéseit. A honlap a végső esetben alkalmazott bel- és külterületi hatósági eljárásokkal

Az extrém szárazság miatt pusztulnak a fenyők

A Hegyvidék utcáit járva rengeteg kiszáradt fenyőt lehet látni a kertekben. A lehangoló látvány háttérben a tavalyi szárazság és egy kártevő áll – de vajon kell-e félni az életben maradó túlélőket, és mit tehetünk a lábán száradó fatörzsekkel?

A fák injektálással történő növényvédelme során dr. Gutermuth Ádám növényorvos sok hegyvidéki kertben is megfordul, így számára nem okoz meglepetést a főleg a luc- és ezüstfenyőket érintő pusztulás. A 2022-es év extrém szárazsága során több mint három és fél hónapig nem hullott számottevő csapadék. Ez az időszak – különösen a nyári hőhullámokkal súlyosbítva – elég ahhoz, hogy mélységében kiszáradjon a talaj, azaz már a mélyebb rétegekből sem tud felfelé szivárogni a nedvesség – magyarázza a szakember.

A fenyőfélék gyökere sekélyen a felszín alatt húzódik, nem megy 100-120 centiméternél lejjebb, így ezek a fák sínylették meg legjobban a szárazságot. Persze ott, ahol gondosan és rendszeresen öntözték őket, vagy olyan helyen álltak – például a gyp szélén –, ahol az

öntözőrendszer vízszugara még elérte a gyökérzónát, volt esélyük a túlélésre.

Szúrógta holtfa az erdőben

Önmagában nem is a szárazság a fő probléma, hanem az, hogy víz hiányában a fenyők nem tud-

nak gyantát termelni, amire pedig szükségük van a sebfelületek zárása érdekében. Ha nincs gyanta, akkor a mindig mindenütt jelen lévő kártevő, a betűzőszű (gyönyörűen beszédes tudományos nevén: *Ips typographus*) akadálytalanul fúrhatja meg a leggyengült fa kérégt, és helyezheti el petéit, mert a növény védtelen.

A kikelő lárvák aztán a kéreg alatti rétegekben táplálkoznak, növekednek és tömegesen fejlődnek ki.

Egy évben két generáció is felnő, így gyorsan ellepik a száradó fákat, míg az egészségesekről jószérivel „lepattannak” – mondja a növényorvos.

A kiszáradt fenyők lehangoló látványt nyújtanak, napjaik megvannak számlálva, hiszen a száraz fatestek elvesztették a rugalmasságukat. Nagy ágak törhetnek le róluk, esetleg erős szélben, viharok alkalmával a törzs felső, vékonyabb része is leszakadhat, mielőtt – néhány évvel a kiszáradás után – az egész törzs kidől.

A teljes vagy közel teljes lombvesztés után, a fokozott dőlés- és törésveszély miatt, élet- és vagyoni védelmi megfontolásból indokoltá válik a száraz fenyők kivágása. Kerületünkben ehhez nem szükséges fakivágási engedélyt kérni, azonban a vágás megkezdése előtt legalább 15 nappal be kell jelenteni a tervezett munkálatokat. Ezzel kapcsolatban minden szükséges tudnivaló megtalálható a Hegyvidéki Zöld Iroda honlapján, a zold.hegyvidek.hu/zoldovezetek/maganterületi-fak/kiszaradt-fa linken.

Fontos feladat a fák pótlása is, melynek során érdemes figyelemmel lenni a változó éghajlati körülményekre, és el- lenáll, szárazságtűrő fajtát választani. A Hegyvidéki Zöld Iroda az Árnas Hegyvidék program keretében a közelmúltban több ilyen fajfaj csemétét is elérhetővé tette. Az akció jövőre várhatóan folytatódik, így a kerületi kerttulajdonosok akár ingyen kérhetnek őshonos fákat a most kivágott, kiszáradt fenyők pótlására.

Ez az esztendő eddig keveset csapadékot hozott, ezért a túlélő fenyőket nem kell féltetnünk, de a múlt év tanulsága, hogy a fenyőfélék a kerületben csak kiegészítő öntözéssel nevelhetők, tarthatók életben. Sajnos a luc- és ezüstfenyők életfeltételei a megváltozott klíma miatt már itt, a Hegyvidé-

Kiszáradt fenyő a Fodor utcában

ken sem nevezhető ideálisnak, ezért a növényorvos jobb választásnak tartja a közeli erdőben is nagy számban előforduló fekete-fenyő telepítését. Ha nem ragaszkodunk a túlélőkhöz, akkor a lomblevelű fák közül a Hegyvidéken is honos tölgy, kőris, juhar vagy gyertyán ültetése ajánlható. BI.

Keserű, mégis szeretjük!

A komlóról mindenkinek a sör jut az eszébe. A növény hosszú hajtásai itt tekeregnek közöttünk, talán már honfoglaló eleink előtt megérkeztek, hogy aztán meghódítsák előbb a kontinens apátságait, később pedig a sörgyárakat.

Nem kell többé irigykednünk a bajorokra, akiknél októberben a sör körül forog minden, mert immár a Hegyvidéknek is van saját sörfesztiválja. Talán még nem olyan nagy és híres, de legalább annyira kellemes, keserű és habos, és ugyanúgy alkalmas teremt a baráti beszélgetésekre. Rádásul a Városháza térről kényelmesen haza lehet sétálni.

A nyári esteken hidegen csapolt ital és a páras falú söröskorsók felett, láthatatlanul és ismeretlenül, mindent a komló határoz meg. Ez a növény felel a kesernyész ízért, amit nehéz lenne kellemesnek nevezni, mégis annyira üdítővé teszi

a sört, hogy semmi sem versenyezhet vele a nagy melegben.

A komló, a kender konaként, egy mindössze három fajt magában foglaló nemzetség egyetlen Európában is honos tagja. A botanikusok szerint valahol az Úrál déli vonulatainak vidékén őshonos, ahonnan azonban már nagyon hamar eljutott nyugatra, mert mi még meg sem érkezünk a Kárpát-medencébe, amikor már feljegyzések születtek róla Párizsban.

Mi lehetett az oka ennek a gyors terjedésnek? Valószínűleg a növény gyógyhatásainak híre és igénytelensége segítette ezt, mert

ahová eljutott, ott gyorsan gyökeret is vert. Ma is sok helyen felbukkan a patakokat, folyókat övező erdőkben és a part menti, áthatolhatatlan növényzövedékben.

Méteres gyöktörzsből tavasszal szinte szemmel látható sebességgel nyúlnak felfelé a kúszó száraz, amelyek jobbra csavarodva keresnek kapaszkodót. Ha találnak, akkor akár 40 méter hosszúra is megnőnek, és egész fákat beborítanak. Innen kapta tudományos nevét: a *Humulus* a mi komló szavunk származata eredetijének latinosa átírata, a *lupulus* pedig a farkasra utal, mert a komló ugyanolyan ellenállhatatlan elszántsággal gyűri le vetélytársait, és kerekedik felül a támasztékul szolgáló növényen, ahogy a farkas győzi le prédáját.

A komló szárain szőlőlevélre emlékeztető alakú, sötétzöld, érdes levelek fejlődnek, amelyek

tapintása bőrirritációt okozhat. Virága kétklaki és nem különösebben tetszetős. A beporzás a szél végzi, ennek ellenére a jellegzetes szagú virágok körül sok pillangó és egyéb rovar döngöcsél. A nőivarú virág murvalevei a beporzás

után sárgászöldre színeződő, laza, tobozszerű képletet alkotnak.

A söripari alapanyag a komlóliszt. A betakarított és megszártított tobozkból kinyerhető por illóolajokat, gyantát, csersavat és keserű ízanyagokat tartalmaz. Az

Sok helyen felbukkanó és bőven termő növény a vad komló

ízítés mellett a komlóból származó gyanta felel a sör tartósításáért. A komlónak rengeteg termesztett változata létezik, ezek a vad fajhoz képest sokkal több keserű anyagot tartalmaznak. Sőt, van díszkomló is, amely arany-sárga leveleivel érdemelte ki ritka helyét a kertben.

Sok szó esik a komló gyógyhatásáról, de a vélemények erősen megoszlanak. Vannak, akik szinte mindenre jó csodaszert látnak benne, mások tudományos kutatásokra hivatkozva tartják jóformán haszontalannak. Néhány évtizede sört ittak kismamákkal tejfakasztás céljából, vagy vesebeteggekkel a folyadékbevitel fokozása érdekében. Ma főleg a komló nyugtató és étvágygerjesztő hatását ismerik el. Ezek a jótémények söriváskor is kétségkívül érvényesülnek.

B.

Budapest leghíresebb fája

Budapest egyik legkedveltebb kirándulóhelye a Normafa. Nincs még egy olyan nevezetes fa a fővárosban, de talán az egész országban sem, aminek az emléke közel száz évvel az elpusztulása után is fennmaradt volna, és élénken élne az emberek tudatában. Vajon minek köszönheti a népszerűségét, hogyan és miért jött létre a számtalan róla szóló legenda? A Normafa történetét jártuk körbe, ezúttal egy kicsit másképp, öt kérdést feltéve és a lehető legpontosabban megválaszolva.

BÜKK, TÖLGY, ESETLEG HÁRS?

Az első kérdést hamar rövidre zárhatjuk: a Normafa minden kétséget kizáróan bükkfa volt. Érdekes azonban megemlíteni, hogy a korabeli források alapján ez nem tűnt mindig egyértelműnek.

Az Athenaeum című folyóirat 1842. június 28-i száma így utalt az egykori fára: „A hegy lágy pázsit-lejtőjén százados, büszke koronájával magasba egyedül emelkedő tölgy árnyában álltunk, közülünk begylánczok, előttünk mély völgy kigyózzék.” Néhány évvel később, 1846-ban az Életképekben, immár helyesen, bükkfát olvashatunk, ennek ellenére a Sürögöny 1861-ben ezt írta: „Azon hatalmas hársfa alá heveredtem.”

A 20. században már egyértelműen bükk-ként említették a

fának a törzséből csak az északnyugatnak néző kisebb fele van meg, mely mostani megmérés szerint (1911. május 20) 160 cm kéregpalást-kerületnek felel meg, vagyis a hozzávetőlegesen kiegészített nagyobbik törzs felével együtt az egész törzskerület 420 méterre becsülhető. [...] a számítás szerint tehát a budai Normafának a mai (1911) kora 200-250 esztendő.”

Ezek szerint ha nem is a 1400-as évek óta állt a Svábhegy tetején a legendás faóriás, de valószínűleg valamikor az 1660-as és 1710-es évek között sarjadhatott.

A NÉV EREDETE?

A Normafa koráról is sok vita zajlott tehát, de a messze legtöbb legenda a neve eredetéről született. Az idő előrehaladtával egyre több

da papnője a rómaiak elleni csata előestéjén a holdistenséghez imádkozik egy nagy fákkal teli erdőben. Ehhez kerestek díszletet a kellékesek, és valószínűleg a művészek, akik már akkor is sokat jártak fel kirándulni a Svábhegyre, azt ajánlották, hogy a Viharbükk-ről lehetne megmintázni azt. Ettől kezdve pedig bárki, aki látta a svábhegyi nagy fát, az opera-előadás jutott az eszébe, innen az elnevezés.

Ezek tükrében nem vonható kétségbe, hogy Schodelné Klein Rozália elénekelté itt az említett operarészletet, az viszont igen, hogy emiatt kapta a fa a nevét. Mindenesetre az 1860-as évektől már mindenhol Normafaként utalnak rá.

A FA PUSZTULÁSÁNAK IDEJE?

A következő kérdésre egyértelműen ismerjük a választ: 1927-ben dőlt ki a Normafa. Izgalmas azon-

1870-es évek

Ehhez képest az Életképek című újság 1846. június 6-i számában, hat évvel az említett „keresztelő” után azt olvashatjuk, hogy Döbrentei Gábor minden ismertebb fára táblát tetetett, és ennél ez állt: „Szelvésekkel itt fen küzdvén, Hős viharbükk vagyok én.” Emellett az is kételkedésre ad okot, hogy a Normafa név csak az 1850-es évek végén kezdett feltűnni az útikönyvekben és az akkori lapokban. A gyanút tovább erősíti, hogy a fenti történet az 1900-as évek legelején jelent meg írásban, korabeli beszámoló nincs róla.

Más elbeszélések Vörösmarty Mihályhoz kötik a fa elnevezését, de van olyan verzió is, miszerint itt kellett leadni a napi normát, vagy-

ban beleolvasni a korabeli sajtóba, amely már az 1890-es években halottnak vélte, az 1910-es években pedig meg is siratta, hogy milyen szép fa volt, így, múlt időben. A Turisták Lapja 1918-ban ezt írta: „Híres fa volt a Normafa, Minden turista ismerte. Gyönyörű helyen volt...” Pár mondattal később: „Két fiatal hársfa jelöli a kidőlt normafa helyét, hogy idővel, a normafa örökébe lépve, átvegye annak hívatását.”

Valószínűleg azért születtek a „nekrológok”, mert a növény szinte folyamatosan pusztult, és minden nagyobb negatív történet tragédiaként írtak meg a lapok. A Viharbükk elnevezés sem volt véletlen, mivel a növényt számtalan komoly villámcsapás érte, ami erősen rongálta az állapotát.

„Ismeretes az a közmondás, hogy »áldjon meg az Isten, mint a subai mal-mot«, mert abba hét-szer ütött egy nyáron az istennyila. Nohát a Normafa sem volt ez áldás hijjában. Hiába, magasan állott és merészen. Csakhogy az volt a hiba, hogy ahányszor beleütött a villám és lehasított egy-egy ágat, az erdőőr, a helyett, hogy az visszakötözte vagy odavalsalta volna, amint azt később megselekedték, rendszeresen le-törte, lehasította s így a fa évről-évre szegényebb lett.” (Nemze-

1890-es évek eleje

ti Ujság, 1923. november 18.)

A két legnagyobb villámcsapás 1884-ben és 1890-ben történt. Ekkor azt írták a lapok, hogy kidőlt a Normafa, ami a szó szoros értelmében nem volt igaz, ám az tény, hogy a hatalmas törzsű növény kettétört, és a terebélyesebb fele levált róla. Egyedül Keleti Gusztáv festménye és néhány fotó sejteti, mekkora lehetett a még egyben lévő Normafa törzse.

Az időjárási viszonyosságokon túl a szerelmek is előszeretettel koptatták a fát, a kérégebe vésték a neveiket. Sőt: „Hallottam azt a mende-mondát is, hogy az a leány, aki a normafa kérégeből egy darabkát letör és azt erekyeként megörzi, nem marad hajadon, hanem férjhez megy. Kegyetlen mende-monda, mely az öreg bükkfa pusztulását siettetette volna. Valami alapja lehetett a mesének, mert a főváros a fa törzsét sűrű sövényvel kerítette körül.” (Turisták Lapja, 1918.)

Keleti Gusztáv festménye

Később, hogy ne dőljön ki, a megmaradt része két kisebb hajtását ültették közvetlenül mellé, hogy azok megóvják őt, mintha a gyermekei lennének. Érdekes, hogy az operában szereplő Norma papnőnek is két gyereke volt, és a sors ily módon szintén két utódot adott a Normafának.

Végül 1927. június 19-én dőlt ki a fa. Sokáig egy újabb villámcsapásnak tulajdonították a bajt, de a csonkot megvizsgálva kiderült, hogy a faóriást belülről gom-ba rágta, és teljesen elkorhadó

gúl a sok tervből semmi sem valósult meg, majd a második világháború után akadtak fontosabb feladatok, jó ideig nem került napirendre a Normafa ügye.

Még az 1960-as években sem volt semmilyen emléke Buda leghíresebb fájának. Miután egykor a Normafát „két gyermeke”, azaz két kisebb bükkfa szegélyezte, a főváros 1960-ban két pici fát ültetett az eredeti fa helyének két szélére. Sajnos két hársfát, mivel ekkor épp hársfának hitték a Normafát...

Az Esti Hírlap 1962. március 7-i számában egy lelkes polgár jelezte, hogy tenni kellene valamit: „A hajdani, de később elpusztult szabadsághegyi Normafának már a helye is félig látszik. Néhány korhadt cölöp sejteti csak helyét, melyek körülverték. Fialtaljaink csak halottak róla, de ma már azt sem tudják, hol állt valamikor, s mi a nevezetessége?”

Úgy látszik, volt értelme a panaszos levélnek, mivel 1962-ben egy bükk emlékfát ültettek az illetékesek – de nem az eredeti fa helyére, hanem attól néhány méterre, egy forgalmasabb turistaúthoz. Ennek a félreértésnek köszönhetően került az emlékfá mellé egy kö emlékfábla 1967-ben, amelyen Devecseri Gábor verssorai olvashatók: „Normafa, hajdanidőn itt lengett lombod a szélben, ünnepi hegymászók vig dala szállt körüléd. Normafa, majdanidőn lombod közt éled az ének, győzve sivár közönyön, győzve dühös viharon. – Devecseri Gábor – A régi Normafa emlékére ültették az itt álló fát a természetbarát művészek. /Budapesti Művész és Opera Sportkör/ 1967”.

Miután több lap is megírta, hogy a tábla nem jó helyen van, két évvel később, 1969-ben újabb, immár fa emlékfábla került végre

A kö emlékfábla Devecseri soraival

törzse valószínűleg magától fordult ki a földből. A Pesti Napló beszámolója szerint „...vasárnap – 1927 június 19-én – délután egy fiatalember nekitámaszkodott a Normafának, mire a teljesen korhadt, csonka fatörzs megbillent és kidőlt. Bevitték egy közeli vendéglőbe, hogy ott várja be további sorsát.” Sajnos erről a „további sorsról” csak találgatások vannak, biztos információval nem rendelkezünk.

HOL ÁLLT PONTOSAN?

Azt gondolhatnánk, ez az utolsó kérdés nem kérdés, de mivel két emlékfábla is található a Normafánál, fontos tisztázni a részleteket.

Amikor kidőlt a fa, számos ötlettel álltak elő a város polgárai,

A két hársfa napjainkban – közöttük állt egykor a Normafa

hogy mi legyen a helyén. Volt olyan elképzelés, hogy a törzsét konzerválni kell a Margit-szigeti forrásnál, és ha megkövesedett, akkor visszahozni az eredeti helyére, majd ott kiállítani, üvegburá alatt. Jelentkezett egy befektető, aki Normafa-kilátót épített volna. A gazdasági világválság miatt vé-

a megfelelő helyre, oda, ahol a két hársfa magasodik. Aki a Normafa látogat, és megpihen a Devecseri Gábor soraival ellátott emlékfáblánál, annak azt javasoljuk, hogy forduljon meg, s tekintsen el a két hatalmas fa felé. Közöttük állt egykor a pompás Normafa.

F. G.

A fa, már kettétörve (1900)

Normafát. Miután azonban kidőlt, ismét megkezdődtek a találgatások, sok mindent olvashatunk a különböző lapokban. Például a Népszabadság még az 1960-as években is ezt írta: „A nagyigazságos király állítólag egyszer erre vadászott, és itt, a meredélyszélén játékosan hársfát szírt a földre. Ebből sarjadt a Normafa, ez a terebélyes hárs...”

Valószínűleg ennek a tudatlanságnak köszönhető, hogy az egykori bükkfa helyének két szélére hársfák kerültek 1960-ban. Szerencsére pár esztendővel később már bükkfát ültettek emlékfaként, igaz, akkor meg nem a jó helyre, de erről majd később...

ÁRPÁD- VAGY MÁTYÁS-KORI, NETÁN EGYIK SEM?

A Svábhegyen egykor álló fa kora mindig is közkedvelt témát jelentett. A legbátrabb szóbeszéd szerint akár az Árpád-korban is ültethették, a józanabb becslekék Mátyás királyhoz kötik. Egyes történetek azt említik, hogy Mátyás születésekor sarjadt, van, aki úgy véli, hogy maga az uralkodó ültette, de olyan beszámoló is találunk, ami szerint királyunk csak megpihent az árnyéka alatt.

Nagy felháborodást keltett, amikor Gárdonyi Albert, a főváros főlevéltárosa 1928-ban „leleplezte” a Normafát. A lapok úgy írtak erről, hogy „megtépták a Normafa hirmévet”, mivel Gárdonyi elmondta, a növénynek semmi köze Mátyásához, maximum 100-150 éves lehetett.

Bizonyára ő sem olvasta A Kert című folyóirat 1911-es tanulmányát, amelyben egészen pontos adatot találunk arról, hogy milyen idős volt a fa. Ugyanis egy híres botanikus, Schilberszky Károly 1911-ben megvizsgálta a növény kéregpalástját, és az eredményről így számolt be: „Ma már a valaha viharedzett tekintélyes

Schilberszky Károly botanikus

Nem születésnap – házassági évforduló!

Tudta, hogy volt, aki hajózható csatornát tervezett a mai Nagykörút helyére? Vagy hogy a XII. kerület majdnem a Mátyásföld nevet kapta? Ilyen és ehhez ha-

za tér és a MOM Kulturális Központ környékén, ami azonban nem egyszerű feladat.

A kerek évforduló apropójából a polgármester Budapest jövőjé-

agglomerációé egyre nő. Az emiatt keletkező fogalmat (a statisztikák szerint hozzávetőleg naponta 340 ezer ember ingázik Budapest és az alvárosok között) egyre kevésbé bírja az úthálózat.

Éppen ezért Budapestre egy 3-3,5 milliós metropoliszként érdemes tekinteni, amely tágabb értelemben Esztergomtól Gyöngyösig terjed, és az ország gazdasági motorját jelenti. A mindenkori kormánynak és fővárosi vezetésnek együtt kell dolgoznia azon, hogy a város kiaknázza a lehetőségeit, és Közép-Európa fővárosa legyen. A földrajzi adottságai megvannak ehhez, még jobban is, mint Bécsnek – zárta szavait a polgármester.

Beöthy Mária építész, a BVE XII. kerületi csoportjának vezetője az egyesítés történelmi hátté-

réről beszélt. Az egységes Budapest ötletét (és magát az elnevezést) már Széchenyi István is felvetette. Pest, Buda és Óbuda egyébként is komoly fejlődésnek indult a reformkorban. Pest ezekben az évtizedekben vált az ország kulturális és gazdasági központjává, amiben megint csak „a legnagyobb magyar” szerzett el-
évülhetetlen érdemeket: megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát, a Nemzeti Kaszinót, meghonosította a lóversenyzést. A gróf legnagyobb hatású öröksége mégis a Lánchíd megépíté-

Beöthy Mária és Pokorni Zoltán a vándorkiállítás megnyitóján

dó – ott tartóztatták le Kossuth Lajost 1837-ben a Törvényhatósági Tudósítások megjelenítése miatt – a régi fényében tündököljék, és méltó funkciót kapjon.

Surányi András, a BVE elnöke elmondta, hogy két igazán karakterisztikus kerületet akartak a kiállítás fókuszába helyezni:

a Hegyvidék mellett Terézvárosról, Surányi szűkebb pátriájáról is sok érdekesség derül ki. A falakon látható képeken több ikonikus hegyvidéki és egyéb fővárosi helyszín múlt- és jelenbeli állapotát vehetjük össze, elmerenghetünk az idő múlásán a Déli pályaudvarról, a Széll Kálmán térről vagy a Normafáról készült felvételek láttán.

A tablón elhelyezett ismeretterjesztő szövegek mindenki

Az Istenszeme fogadó, ahol 1837-ben letartóztatták Kossuth Lajost

szóló érdekességekre is fény derül a „150 éve egyesült Pest, Buda és Óbuda” című vándorkiállításon, amely a polgármesteri hivatal folyosógalériájában tekinthető meg. A Budapesti Városvédő Egyesület (BVE) XII. kerületi csoportja által rendezett tárlat egy ünnepi eseménysorozat része, amely még júniusban a Hegyvidék Galériában vette kezdetét.

Pokorni Zoltán polgármester megnyitóbeszédében úgy fogalmazott, a születésnap voltaképpen pontatlan megjelölés, hiszen Budapest „alkotórészei”, Pest, Buda és Óbuda gazdag történelemmel rendelkeztek az 1873-as egyesülés előtt is – a házassági évforduló jobb metafora. Ez az időszak a Hegyvidék életében is nagy jelentőséggel bír. Budapest létrejöttének évében indult meg a fogaskerekű építése, de ekkor már működött a mai Déli pályaudvar elődje is. A vasút, noha a fejlődést jelképezte, egyben elvágtá a Hegyvidéket annak természetes központjától, Belbudától. Mint Pokorni Zoltán mondta, ezért is törekszik a XII. kerületi vezetés arra, hogy saját városközpontot alakítson ki a Böszörményi úton, valamint a Városhá-

ról is szólt néhány mondatot. Noha fővárosunk kiváló adottságokkal rendelkezik, mégis sok problémára kell megoldást találni az előttünk álló évtizedekben – jegyezte meg. A közigazgatási határok nem esnek egybe a ténylegesekkel, a lakosság folyamatosan csökken, míg az

Az ülő sorban középen a 19. század egyik legnagyobb magyar mestere, Ybl Miklós építész

A zugligeti lóvasút-végállomás gyönyörű épülete

sének kezdeményezése. Buda szabad királyi város infrastruktúrája is sokat javult ekkortájt, akárcsak a mezőváros Óbudáé, ahol a többi között hajógyár létesült.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc bukása kisebb törest okozott a három település fejlődésében, a kiegyezés után azonban új erőre kapott a folyamat. Az Országgyűlés 1872-ben szavazta meg az egyesülést, amely 1873-ban vált hivatalossá. A főváros az ezt követő évtizedekben rohamos fejlődésnek indult, amiben hatalmas szerepe volt az Andrássy Gyula miniszterelnök által alapított Fővárosi

A Hegyvidék egyik leghíresebb vendéglátóhelye a Fácán vendéglő volt

jén említett lagúnás terve tehát örökre a fiókban maradt.

Beöthy Mária évtizedek óta hegyvidéki lakos, több XII. kerületi épületet is ő tervezett. Lapunknak elárulta, szívügye, hogy a Haggenmacher-villa, azaz az egykori Istenszeme foga-

számára újdonságokkal szolgáltathatnak. Kerületünk természetesen itt is kiemelt figyelemben részesül. Érdemes tehát ellátogatni a kiállításra Budapest 150. születésnapja – avagy házassági évfordulója – alkalmából!

W. Á.

Eddig nem látott grafikák a folyosógalériában

Az 1947-ben Franciaországban letelepedő Thuronyi István a keresztény festészet egyik jeles képviselője, azonban munkássága jelentős részét világi témákat feldolgozó művei teszik ki. Ezekből ad ízelítőt a XVII. Ars Sacra Fesztivál programsorozat részeként rendezett kiállítás a polgármesteri hivatal folyosógalériájában, ahol a művész hazánkban most először látható alkotásai is helyet kaptak.

„Keresd a békét!” – ez a XVII. Ars Sacra Fesztivál jelmondata, és a programsorozathoz számos értékes rendezvénnyel csatlakozott a Hegyvidék is. Ezek egyike az Úton című, Thuronyi István festőművész alkotásaiból összeállított tárlat a polgármesteri hivatal folyosógalériájában.

A megnyitón Fonti Krisztina alpolgármester arról beszélt, hogy napjainkban különös jelentősége

van a békének, amit akkor hiányolunk igazán, amikor nincs velünk. „Mert a béke a biztonság, a nyugalom biztosítója, amire ritkán gondolunk békeidőben. Ha viszont hiányzik, akkor felerősödik az érzés” – emlékeztetett az alpolgármester a szomszédunkban dúló háborúra, valamint arra, hogy a második világháború óta nem volt ennyire bizonytalan a világ sorsa.

Kék, barna formák

Fonti Krisztina nemrég Kárpátalján járt, gyerekeknek vitt a hegyvidékiek által adományozott társasjátékokat. Mint mondta, ott

Útszéli kereszt – részlet

értette meg, mennyire szerencsések vagyunk, hogy nekünk megadatik a béke, és hogy milyen is valójában ennek hiánya.

A békére hív fel az 1973-ban Lyonban alapított katolikus Chemin Neuf Közösség is, amelyhez az 1947-től Franciaországban élő Thuronyi István is csatlakozott, és amely harminc éve van jelen Magyarországon. A Ferences Szegénygondozó Nővérek jóvoltából 2011 óta működik a zugligeti közösségi házuk, amely egyben kollégiumként is szolgál. Thuronyi István kilenc évet töltött el a közösség egyik franciaországi házában, ahol életét az alko-

tásnak, a keresztény festészetnek szentelte.

Az alpolgármester kiemelte, hogy a festőművész szerette vol-

tett Thuronyi István 1944-ben emigrált, majd 2005-ben már elismert festőként tért vissza. Agrár-mérnökként végzett, ám mindig is érdekelték a művészetek, a Liszt Ferenc Zeneakadémia zeneszerzési szakán tanult, festészeti kurzusokon vett részt.

Francia földön érték az életét meghatározó festészeti hatások, leginkább a kubizmus és a szürrealizmus. Tehetségét isteni adománynak tekintette, és sokat kö-

Isten és a fény jelennek meg. Felesége halálát követően lépett be a Chemin Neuf Közösségbe, szerzetesi élete idején mélyült el kapcsolata a Teremtővel.

A folyosógalérián látható munkáiban kevésbé kézzelfogható a miszticizmus, sokkal inkább a művész látható világhoz való erőteljes érzelmi viszonylása domborodik ki. A visszhang, a béke, a lélek, a fény megannyi lenyomat, ami a keresztény festészethez ve-

Falu végén

szönhetett feleségének, Paule de Lescure-nek.

Egy szentáldozáson 1967-ben megélt lelki élménye után változott meg festészetét, és lett keresztény festő, akinek képein a lélek,

zető útját szegélyezi. Arra figyelmeztet minket, hogy az út hosszú, és azt mindenkinek magának kell végigjárnia.

sm.

képeket teljesít, nincsenek versenyek, sem kötelező vizsgák. Az edzésekre 18 és 60 év közötti hölgyeket és férfiakat vár az edzésvezető: Horváth Attila (4 dan). Információ: 06-20/945-3901, www.jokaiklubdojo.hu, www.kagamiryu.hu.

ÚJ! Babui Yoga. Kedden 9.00–10.00 Yoga Glow. Csütörtökön 18.30–19.30 Napzáró Soft Flow. A reggeli Yoga Glow-órákon inkább a tradicionális hatha-jóga-elemeket dinamikus erősítőorozatok és pilateselemek kombinálják, és nagy hangsúly lesz a nyújtáson. Az óra végére kívül-belül „ragyognak” majd a résztvevők. Az esti Soft Flow-órákon inkább a nyújtásoké és a csavarásoké a főszerep, de erősítő-, dinamikus elemeket is tartalmaz. Tökéletes zárása a napnak, kellemesen megnyugtató az egész napos pörgés után. Minden órát minihangfürdő és relaxáció zár. A foglalkozásokat vezeti: Kovács-Siklósi Melinda. Részletes információ: a „Babui Yoga és Photo” Facebook-oldalon, valamint az adott jógaóra eseményénél. Bejelentkezés: babuiyoga@gmail.com e-mail-címen vagy a Facebookon üzenetben, Messengeren vagy az eseményénél.

Bridzsklub szerdán 13.30–18.00. A tagok olyan új érdeklődőket várnak, akik a klub törzstagságához hasonlóan magas színvonalon üzik ezt a sportot. Klubvezető: dr. Kis Géza (06-1/395-8907).

Jókai Nyugdíjasklub minden hónap első és harmadik csütörtökjén 14.30–16.30. Október 5.: kirándulás Ceglédre. Találkozó: 8.45-kor a Nyugati pályaudvaron, ahonnan a résztvevők együtt utaznak vonattal Ceglédre. A részletekről a klub vezetője ad felvilágosítást. Szabadtéri és beltéri programok, kultúra, egészségmegőrzés, vidám társaság, tartalmas előadások, színvonalas szórakozás, családias közösség! Havonta a harmadik csütörtökön táncos, zenés összejövetel. A klub várja új tagjait, a csatlakozási szándékkal kapcsolatban Dobos Ilonát lehet keresni a 06-30/422-5682-es telefonszámon.

Törpe utca 2.
06-1/202-2509
info@kulturalisszalon.hu
kulturalisszalon.hu
Jegyvétel:
kulturalisszalon.jegy.hu

A szervezők a programváltoztatás jogát fenntartják!

Tükör által homályosan – Csorba Károly fotókiállításának megnyitóját október 6-án 18.00. Közreműködők: Jeney Lilla és Julien Klopsenstein táncművészek. A belépés díjtalan. A kiállítás megtekinthető: október 30-ig, a programok függvényében.

Az erőszakmentes kommunikáció alapjai kicsiknek és nagyoknak október 7-én 9.00–17.00. „Szeretném megtanulni, hogyan gondoskodj saját jóllétéről, miközben a körülötted lévőkre is odafigyelsz? Vagy jó lenne egyre többször kritikamentesen megszólalni és empátiával meghallani nemcsak a szavakat, hanem a mögöttes rejlő érzelmeket is? Gyermekeket csak saját szülővel együtt fogadunk” (Rambala Éva, a program vezetője). További információ: rambala.hu. Jegyár: felnőtteknek 10 000 Ft, gyerekeknek (8–15 éves kor között) 5000 Ft. Jegyek kaphatók a szalonban vagy a kulturalisszalon.jegy.hu oldalon.

Szupernagyfi Népdalkör találkozója október 10-én 13.00. Alapító: Karcagi Gyuláné. Csatlakozási lehetőség a helyszínen.

Algéria: Utazás a Szahara szívébe október 10-én 18.00. Milyen az élet a Szahara rejtett oázisaiban? Milyen meséket mesélnek a tuaregek? Milyen különleges történeti kincseket rejt Algéria? Milyen a fúziós magrebi konyha? Előadó: dr. Lassányi Gábor régész, egyiptológus. Jegyár: 1000 Ft. Jegyek kaphatók a szalonban vagy a kulturalisszalon.jegy.hu oldalon.

Szalonegyetem. Október 11. 14.30 Népünk zenéje, népünk hang-

szere, a citera. Előadó: Kovács Zsolt László tubaművész. Vendég: Dudás Klára citeraművész, a Fölszállott a páva verseny különdíjasa, a Zeneakadémia tanára. Jegyár: 1000 Ft. Hegyvidéki lakcímkártya felmutatásával és regisztrációval a belépés díjtalan. Regisztráció nélkül a program a férőhelyek függvényében látogatható.

Budai Lisztérzékenyek klubja október 11-én 17.00. Klubvezető: Sürűné Elek Ildikó.

Időspiknik a Hegyvidéken. Október 12. 10.30 Tudatos étkezés, avagy mérték az érték. Okostányér program. Tudatos táplálkozás, jól összeállított étrend. A programot vezeti: Tarnai Irén dietetikus. A mozgás fontossága. Előadó: Korik Vera, a Monspart Sarolta által alapított gyaloglóklub vezetője. A résztvevők zumbát táncolhatnak Veronika Berger Mezeivel. A belépés díjtalan, de regisztrációhoz kötött a szalonban. Regisztráció nélkül a program a férőhelyek függvényében látogatható.

MOM Nyugdíjasok klubja október 17-én 13.00. Információ: Berán Antalné Viki, 06-30/522-2095.

Gulácsy Lajos élete és festészete – előadás október 17-én 14.30. Előadó: Konta Fanni, a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium volt tanára. Jegyár: 1000 Ft. Hegyvidéki lakcímkártya felmutatásával és regisztrációval a belépés ingyenes. Regisztráció nélkül a férőhelyek függvényében látogatható.

„5000 éves egészség” klub, a regeneráció filozófiája október 17-én 16.30. A belépés díjtalan.

Hegyvidéki Trianon Társaság – Körforgás – Bozsik Yvette új előadása október 17-én 18.00. Vendég: Bozsik Yvette Kossuth-díjas magyar balettművész, koreográfus, rendező, érdemes művész, egyetemi tanár, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja. A Nemzet Múzeuma. A „boldog békeidőktől” a Monarchia összeomlásáig. Trianoni Magyarország: a kormányzóválasztástól a II. világháború előtti utolsó békeévig (1920–1938). Előadó: L. Simon László József Attila-díjas magyar író, költő, balettszerző, szerkesztő, a Magyar Nemzeti Múze-

um főigazgató. Műsorvezető: Szónyi Kinga, a Magyar Asszonyok Érdekszövetségének elnöke. A rendezvény szerkesztője: dr. Galla János. A belépés díjtalan.

Vad horgolók klubja október 18-án 10.00. A klub tagjai a hetente tartott találkozójukon kezdőket és haladókat egyaránt szívesen fogadnak, az érdeklődőket horgolási fortélyokra tanítják. Klubvezető: Lepényéné László Teréz önkéntes.

Kulisszák mögött – színháztörténeti előadás-sorozat. Október 18. 14.30 Ferrari Violetta. Előadó: Szabó Agnes színháztörténész. Jegyár: 1000 Ft. Hegyvidéki lakcímkártya felmutatásával és regisztrációval a belépés díjtalan. Regisztráció nélkül

a program a férőhelyek függvényében látogatható.

Hangok szárnyán a Föld körül – zenés barangolások Japánban október 18-án 17.00. Götz Nándor szaxofonművész 1993 és 2023 között nyolc alkalommal utazott koncertkörútra a felkelő nap országába. Legtöbbször Illésfalvi Edit hegedűművésszel jártak Naganóban, Tokióban, Kyótóban és számtalan gyönyörű helyen. A visszaemlékezésen felelevenítik a legszebb helyek történeteit, képeit, hangjait. Közreműködik: Kazue Kuwana (japán koto). Jegyár: 1000 Ft. Hegyvidéki lakcímkártya felmutatásával és regisztrációval a belépés ingyenes. Regisztráció nélkül a program a férőhelyek függvényében látogatható.

Kiváncsi Kata: A Húsvét-sziget legendás szobrai – előadás október 19-én 14.30. Rapa Nui, vagyis a Húsvét-sziget gigantikus kőfejei rengeteg üzenetet hordoznak. A Chiléhez tartozó „világvégi” szigetcsoporthoz összesen 887 szobrot számlál, ráadásul ők nemcsak fejek és arcok, test és legendák is tartoznak hozzájuk. Előadó: Nagy Katalin. Jegyár: 1000 Ft. Hegyvidéki lakcímkártya felmutatásával és regisztrációval a belépés ingyenes. Regisztráció nélkül a program a férőhelyek függvényében látogatható.

Rokonok, Petőfi – Borzák Tibor, Hajduk Márta, Novák Lajos dokumentumfilmje (58' – 2023). Filmvetítés október 19-én 17.00. „Úgy élj, hogy viszszerzhess.” Ez az apai intelem akár Petőfi Sándornak is szólhatott volna, de ezt a filmben szereplő egyik családapa hagyta örökül gyermekeinek. Különös család történetek kisfilmjeiből állt össze a dokumentumfilm. Az őket összekötő szál: Petőfi-rokonok a 20. és 21. századból. Borzák Tibor Rokonok, Petőfi című kötete 2016-ban látott napvilágot. Az azonos című film hat családot mutat be, hat kisfilm egy örökényi korszakban. Szerények, ugyanakkor büszkék rokonságukra. Ők is fordultak korban élnek, éltek, küzdelmeik a költőéhez hasonlóak. A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött a szalonban. Regisztráció nélkül a program a férőhelyek függvényében látogatható.

Mozgásos foglalkozások

Gerinctorna hétfőn 9.30. Vezető: Glatz Zsuzsa (06-30/295-1833, glatzzsuzsa@gmail.com). Részvételi díj: 1800 Ft/alkalom. Információ: +36-30/295-1833.

Meridiántorna hétfőn 10.00. Vezető: Haide Éva. Részvételi díj: 500 Ft/alkalom, hegyvidéki lakosoknak ingyenes.

Szakraális körtánc hétfőn 10.00–11.00. Vezető: Istenes Emília. Részvételi díj: 500 Ft.

Szenior Örmotánc kezdőknek, újakezdőknek hétfőn 11.00–12.00. Vezető: Novák Anna (06-30/212-2380, *Folytatás a 12. oldalon*)

2023. OKTÓBER 11.
14:30

10.11. 14:30 - NÉPÜNK ZENÉJE, NÉPÜNK HANGSZERE A CITERA
ELŐADÓ: KOVÁCS ZSOLT TUBAMŰVÉSZ ÉS DUDÁS KLÁRA CITERAMŰVÉSZ

SZALONEGYETEM OKTÓBERBEN

2023. OKTÓBER 25.
14:30

10.25. 14:30 - BUDAPEST 150: JUBILEUMI ELŐADÁS BUDAPEST ÉS A HEGYVIDÉK KAPCSOLATÁRÓL
ELŐADÓ: FÖLDVÁRY GERGELY, A HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY VEZETŐJE

Jegyinfo: 1000 Forint, kerületi lakosoknak ingyenes, de regisztrációhoz kötött!
Helyszín: Tamási Áron terem
Regisztráció: info@kulturalisszalon.hu

IDŐSPIKNIK A HEGYVIDÉKEN
Gesztenyés kert 2023/2024 PROGRAMSOROZAT

MOMkult Sas-hegy Farkasréti temető Normafa Városháza tér

2023

- 09.14. A MOZGÁS, MINT ÖRÖMFORRÁS
- 09.28. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 10.12. TUDATOS ÉTKEZÉS ÉS A MOZGÁS FONTOSSÁGA
- 10.26. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 11.09. HELYTÖRTÉNETI SÉTA A FARKASRÉTI TEMETŐBEN

2024

- 02.22. TÉLTEMETŐ SÉTA A SAS-HEGYEN
- 03.07. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 03.21. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 04.04. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 04.25. IRODALOMTERÁPIÁS FOGLALKOZÁS
- 04.18. PÉTANQUE DÉLELŐTT
- 05.02. MŰVÉSZETTERÁPIÁS FOGLALKOZÁS
- 05.16. SÉTA A NORMAFÁN
- 05.30. HEGYVIDÉKI PIKNIK, UTCABÁL

A PROGRAMOK Részletes leírásáért az "IDŐSPIKNIK A HEGYVIDÉKEN" PROGRAMFÜZETÜNKBŐL TÁJÉKOZÓDHAT

H - 1124 Budapest, Törpe utca 2. tel.: +36 (1) 202 2509
info@kulturalisszalon.hu
www.kulturalisszalon.hu
f /kulturalisszalon

„Tele kertem zsályával..”

Nem öregszik meg az, akinek zsálya nő a kertjében – tartja a szólás. A növény latin neve, a *salvia* is ezt látszik igazolni, eredője a *salvere* ige, ami annyit tesz: meggyógyít. Virágénekeink, népköltészetünk kincsei közt se szeri, se száma a zsályát dicsérőknek, valahogy mégis feledésbe merült. A Földközi-tenger mentén, különösen Dalmácia karsztvidékén sok helyütt ma is vadon nő. Jellegzetes illatú, meghatározó aromájú fűszernövény, ezért ne vigyük túlzásba a használatát, mert kesernyés utóíz eredményezhet. Mértékkel – különösen ha egy kevéske rozmaringgal házassítjuk – friss vagy száraz leveleivel szinte bármilyen ételt megbolondíthatunk, a sültéktől a leveleseken át a főtt tészták ragujáig.

A népgyógyászat szerint levele leforrázva kiváló gyógyítója a száj- és torokbetegségeknek, a bélhurutnak, emellett a változókorú hőhullámok kellemetlenségeit is képes enyhíteni. Markáns ízével segíti az emésztést, főleg zsíros ételek esetében, ezért érdemes kövér hússal, sertéssel, marhával, libával házassítani. Leveleit közvetlenül virágzás előtt kell leszedni, szárítva tárolni, kiváló molyűző.

ZSÁLYÁS KRÉMLEVES

Szokatlan a zsályával ízesített krémleves, de aki szereti ennek a fűszernövénynek a jellegzetes aromáját, vagy kísérletező kedvű, annak ízleni fog. A burgonya krémessége, a sült sonka ropogóssága szavatolja a leves harmonikus ízvilágát.

Hozzávalók (4 személyre):
1 vöröshagyma
5-6 evőkanálnyi napraforgóolaj
30 dkg burgonya
8 dl zöldséglevés (kockából is lehet)
10 közepes zsályalevél
só, őrölt bors
8 dkg nyers füstölt sonka
...a tetejére:
8 kis zsályalevél

A megtisztított hagymát apróra vágjuk, és 2 evőkanálnyi olajon megfuttatjuk, majd a meghámozott, kis kockákra szeletelt burgonyát is hozzáadjuk. 5 percig együtt

pároljuk, ezután a zöldséglevessel felöntjük. Felforraljuk, majd puhára főzzük, ha kissé kihűlt, simára turmixoljuk. A 10 zsályalevél 3 evőkanál napraforgóolajjal külön finomra turmixoljuk, és háromnegyed részét egy szűrőn keresztül a levesbe öntjük, amit sóval, borssal tovább ízesítünk. A maradék zsályakrémét félretesszük a tálaláshoz.

ZSÁLYÁS SONKÁS TÉSZTA

A sonkás kocka jól ismert étel: füstölt sonkával, tojásos tejföllal kevert, sütőben piritott tészta. Aki szereti, rajong érte. Ez a fogás azonban csak nagy vonalakban emlékeztet rá. A sonkát a füstölt pulykacomb helyettesíti, a tojásos tejfölt a mozzarella, a zsályás paradicsommártás pedig teljesen új, olaszos ízt ad neki.

Hozzávalók (4 személyre):
40 dkg nagykocka-tészta
só
0,5 dl olaj
20 dkg füstölt, főtt pulykacomb
5 dkg vaj
20 dkg mozzarella
...a mártáshoz:
5 dkg vaj
2 evőkanál liszt
1 l 100%-os paradicsomlé
só, őrölt fehér bors
1 maréknyi aprított zsályalevél
csipetnyi cukor
1 dl tejszín

tott hagymát 3 evőkanál olívaolajon üvegesre pároljuk. A halat megtisztítjuk, az uszonyait lemetsszük, a belső részeit kidobjuk. A haltörzs oldalát, mindkét felén kb. 1 centi mélyen, 4-5 helyen beirdaljuk, besózzuk, majd a vágásokba zsályalevelet csúsztatunk.

Egy tepsi sütőpapírral kibélelünk, és olívaolajjal meglocsoljuk. A halat belefektetjük, a felső oldalt olívaolajjal bekenegetjük. Forró sütőben 15-20 percig sütjük.

Hozzávalók:
50 dkg apróbb szemű burgonya
1 dl olívaolaj
4 nagy vöröshagyma
1 fogas (1,5 kg-nál nem nagyobb súlyú)
só
10 zsályalevél
40 dkg paradicsom
1 csokor petrezselyem
3-4 gerezd fokhagyma
maroknyi olívabogyó
őrölt fehér bors
3-4 ág rozmarin

A meghámozott burgonyát hosszukás cikkekre vágjuk, és 4-5 evőkanál olajon aranyárgára pirítjuk. A lehéjazott, finomra aprí-

A sonkát kis kockákra vágjuk, és egy serpenyőben saját zsírjában ropogásra sütjük. Kiszedjük, majd a serpenyőt egy papírtörölvél szárazra töröljük. 1 kiskanálnyi olajat öntünk bele, és a 8 kis zsályalevelet ropogásra sütjük benne. Ezeket durván a levesbe morzsoljuk, és a sonkakockákat is hozzáadjuk, a félretett zsályakrémét pedig díszítésként a leves tetejére csöpögtetjük.

ZSÁLYÁS KARAJ RÓMAI TÁLBAN

A karaj egyben sütése hosszú folyamat, de a római tálban nagyon egyszerű, és biztosan jó eredménnyel jár. Sütés közben nem kell ellenőrizni, sem forgatni, sem aggodni, hogy kellően megpuhul-e. Elég a tálban betolni a sütőbe, és türelemmel megvárni, amíg a pecsenye elkészül.

Hozzávalók (4 személyre):
1 kg kicsontozott karaj, egészben só
3 gerezd fokhagyma
1 fej vöröshagyma
20 dkg füstölt szalonna
1 zöldpaprika
1 maréknyi friss zsályalevél
10-12 szem szegfűszeg

A húst megmossuk, megtörölgetjük, sóval bedörzsöljük, és amíg a többi hozzávalót előkészítjük, félretesszük. A fokhagymát és a hagymát megtisztítjuk, előbbit hosszabban gyufaszálnyi darabkákra, utóbbit karikákra vágjuk. A szalonnát felkockázzuk, és kétharmad részét az előírászerűen hideg vízbe áztatott római tálba szórjuk,

ECETES SZILVA TÉLIRE

Szilvából legajánlatosabb szilvalekvárt főzni, de nem érdemes az elkészítésével otthon vesződni, mert kis mennyiségben sose lesz olyan, mint az üstben főtt igazi szatmári. Vegyük inkább készen, ám néhány üveg ecetes szilva jól jön majd télen a sültékhez!

Hozzávalók:
kb. 2 kg kemény, ropogós szilva
2 dl 10%-os ecet
20 dkg cukor
néhány szem szegfűszeg
néhány darabka fahéj
fél biocitron sárga héja
...a tetejére:
csipetnyi tartósítószer

A jó ecetes szilva titka a ropogós, kemény gyümölcs és a jó

KÖRTÉS, KRÉMES SÜLT TEJBERIZS

A tejberizs önmagában is finom étel, de desszertnek túl egyszerű. Krémmel és körtével összesítve azonban valami egészen új, izgalmas és mutatós édesség lesz belőle.

Hozzávalók (4 személyre):
4 körte, fél citrom
4 dl víz
10 dkg cukor
...a tejberizshez:
5 dl tej
10 dkg rizs
fél vaníliarúd
1 evőkanál cukor
...a krémhez:
1 tojássárgája
5 dkg cukor
1 csapott evőkanál liszt
2,5 dl tej
...a forma kikenéséhez: diónyi vaj
...a tetejére:
4 mézes puszedli
2 dkg olvasztott vaj

A körtét meghámozzuk, négybe vágjuk, a magházát kiemeljük, a gyümölcshúst citromlével meglocsoljuk, nehogy megbarnuljon. A vizet a cukorral felforraljuk, a gyümölcsöt belerakjuk, kis lán-

akárcsak a megmosott, kicsumázott, felszeletelt zöldpaprikát.

A húsba minden irányból a közepé felé vastag kötőtűvel vagy hegyes késsel nyílásokat szúrunk, és 1-1 darabka zsályalevélbe tekert fokhagymaszeletkét bújtatunk bele, úgy, hogy teljesen eltűnjenek a húsban. Végül a szegfűszegeket körös-körül a karajba szurkáljuk. Ha szép, formás sültet szeretnénk, a húst konyhai zsinaggal át is kö-

tözhetjük, úgy fektetjük a tálba. A maradék szalonnát, zsályát és a hagymát a tetejére szórjuk.

A tálát hideg sütőbe toljuk, majd a karajt legalább 1,5 órán át nagy lángon sütjük. Ekkor a fedőt levesszük, és a húst addig sütjük tovább, amíg a teteje szép piros lesz. Szeletelés előtt még legalább 10 percig pihentetjük. Friss kenyérral, saját levével körülöntve tálaljuk.

készíteniünk. Minden liter vízhez 2 deci 10%-os ecetet és 20 deka cukrot számítunk, amit néhány szem szegfűszeggel, darabka fahéjjal, citromhéjjal ízesítünk.

Felforraljuk, majd a szilvára öntjük, és hagyjuk kihűlni. Ezután ismét leszűrjük, felforraljuk, és ismét a gyümölcsre töltjük. Miután ebben az esetben a szilvát nem főzzük meg, csak

arányokban ízesített tartósítólé. A szilvát megmossuk, és egészben – magostól – belerakjuk az előkészített, fertőtlenített befőttesüvegekbe. Felöntjük vízzel, majd ezt leszűrjük, és megmérjük, hogy tudjuk, mennyi levét kell

éppen leforrázzuk, ahhoz, hogy elálljon, a tetejére mindenképpen csipetnyi tartósítószerrel kell szórni. Ám nincs vele több dolgunk, nem kell sem kigőzölni, sem szárazgőzbe tenni, mehet a helyére, a kamrába!

gon 10 perc alatt félpuhára főzzük, majd a levében hagyjuk kihűlni.

Közben elkészítjük a tejberizst. A tejet felforraljuk, a rizst belelocsoljuk, a vaníliarúddal fűszerezük, és 20-25 perc alatt, lefedve, kis lángon megfőzzük. Mielőtt teljesen megpuhulna, a cukorral ízesítjük. Amíg hűl, elkészítjük a krémet. A tojássárgáját a cukorral és a liszttel habosra keverjük, a közben megforrósított forró tejből 4 evőkanálnyit beledolgozunk, és az egészet szorgalmasan keverget-

ve a többi forró teje csurgatjuk. 2-3 perc alatt krémsűrűségűre főzzük. Ha kész, a rizzzel összeforgatjuk.

A massza felét kivajazott tűzálló tálba simítjuk, majd a lecsöpögtetett körtéket körben ráarakjuk, és a maradék rizzzel betakarjuk. A tetejét reszelt mézes puszedlivel megszórjuk, végül olvasztott vajjal meglocsoljuk. Előmelegített sütőben, nagy lánggal (200 °C, légkeveréses sütőben 180 °C) 10 perc alatt megsütjük.

(pákozd)

